

USHTRIA

Viti i 73-të i botimit Nr. 48 (827695)

Botim Qendror i Ministrisë së Mbrojtjes

E premte, 4 dhjetor 2020

29 Nëntori, Dita Çlirim të vendit

Xhaçka dhe gjeneralmajor Begaj, homazhe në Varrezat e Dëshmorëve

Shqiptarët festuan 29 Nëntorin, Ditën e Çlirimit të vendit nga pushtuesit nazifashistë. Në nderim të kësaj ditë, presidentit të Republikës Ilir Meta, kryeministrit Edi Rama, ju bashkua ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka dhe shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FA, gjeneralmajor Bajram Begaj, etj të cilët bënë homazhe dhe

vendosën kurora me lule pranë monumentit "Nënë Shqipëri", në varrezat "Dëshmorët e Kombit" Tiranë, në respekt dhe mirënjohje të veprës së dëshmorëve që dhanë jetën për çlirimin e vendit. "Lavdi 29 Nëntorit! Lavdi dëshmorëve të atdheut! Lavdi të gjithë atyre djemve e vajzave, që nuk...

» faqe 2

Në Bazën Ajrore të Kuçovës

Certifikohet kompania e Policisë Ushtarake, dislokohet brenda 2-3 ditëve, aty ku NATO ka nevojë

Kompania e Dytë e Policisë Ushtarake do jetë pjesë e Task Forcës së Përbashkët e Gatishmërisë Shumë të Lartë për vitin 2021, e cila do të drejtohet nga Turqia » faqe 3

GARDA E NEW JERSEY-IT

Specialistët Amerikanë trajnojnë ushtarakët e KM-së

» faqe 3

108-VJET PAVARËSI

Tradita që pasurohen në vijimësi nga Forcat e Armatosura

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTAJ

4 Dhjetor 1912, ushtarakët shqiptar festojnë ditëlindjen e FA-së. Në këtë datë lartësohen në kujtesën historike të Atdheut brez i ushtarakëve që me kurajo, me besim dhe me ide fisnike krijuan Ministrinë e Mbrojtjes Kombëtare (Luftës)...

» faqe 4

Institucione: 65 vjetori i krijimit

Asambleja Parlamentare e Atlantikut të Veriut (NATO)

Në 27 deri 30 maj 2016, Asambleja Parlamentare e NATO-s, u mbledh për herë të parë në Tiranë ku morën pjesë 260 delegatë nga vendet anëtare dhe partnere të NATO-s. Në 23 nëntor 2020, në Sesionin e 66-të Vjetor të Asamblesë Parlamentare të NATO-s, zonja Mimi Kodheli, e para shqiptare, është zgjedhur zëvendës presidente e Asamblesë Parlamentare... » faqe 5

Ministrja e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska

Maqedonia e Veriut dhe Mbretëria e Bashkuar janë dy aleatë të NATO-s

» faqe 11

DEKLARATË E FORCËS AJRORE

Ja destinacioni i flururimeve, arsyet dhe personat që kanë udhëtuar

» faqe 2

142 VJETORI I UNIVERSITETIT USHTARAK KOMBËTAR "VASIL LEVSKI"

Forcat e Armatosura bullgare janë rojet e traditave kombëtare

» faqe 13

Deklaratë e Forcës Ajrore-Nuk ka shpërdorim fondesh

Ja destinacioni i flururimeve, arsyet dhe personat që kanë udhëtuar

Gjatë muajve të fundit janë kryer 338 fluturime-nga të cilat vetëm 9 në qarkun e Dibrës: 4 për emergjenca mjekësore dhe 5 për emergjenca civile

“**D**itët e fundit Forca Ajrore e Republikës së Shqipërisë është përballur me një sulm të pabazë nga përfaqësues të një subjekti politik, të cilët akuzojnë për keqpërdorim të misionit dhe të mjeteve të Forcës Ajrore”, thuhet në deklaratën e Forcave Ajrore të datës 1 dhjetor 2020.

Mes informacioneve të përdorura në mbështetje të këtyre akuzave, përfaqësues të këtij subjekti kanë bërë publike edhe një listë fluturimesh në një qark të Republikës së Shqipërisë, edhe pse nxjerrja e informacioneve të tilla, shumë prej të cilave janë të klasifikuara për shkak të cenimit të sigurisë së FA, përbën një vepër penale që ndëshkohet me ligj.

Në rastin konkret, thuhet në deklaratën e Forcave Ajrore, në funksion të detyrimit të saj ligjor për transparencë e për të informuar qytetarët, të cilët me të drejtë meritojnë të dinë të vërtetën rreth këtyre akuzave, deklarojmë me përgjegjësi të plotë që informacioni i përcjellë në media nga subjekti politik është i pasaktë, qoftë përsa i përket datave të fluturimeve,

qoftë përsa i përket destinacioneve, qoftë përsa i përket arsyeve e qoftë përsa i përket personave që kanë udhëtuar në bordin e mjeteve të Forcës Ajrore.

Është pjesë e misionit të Forcës Ajrore, që të sigurojë kapacitetet e nevojshme për vëzhgimin dhe kontrollin e hapësirës ajrore të Republikës së Shqipërisë, të mbështesë operacionet luftarake e jo luftarake, ato të kërkim shpëtimit si dhe të realizojë komandim - kontrollin e mjeteve ajrore në hapësirën ajrore të Republikës së Shqipërisë.

Për më tepër, është detyrë e saj funksionale të mbajë në gatishmëri mjetet dhe efektivët, të garantojë fluturimet dhe kontrollin e hapësirës ajrore, transportin për nevoja të FA, emergjencat civile, emergjencat mjekësore ajrore dhe asistencën përmes fluturimeve për Presidentin e Republikës, Kryeministrin, Kryetarin e Kuvendit, Ministrin e Mbrojtjes dhe Shefin e Shtabit të Përgjithshëm të FA.

sirës ajrore, transportin për nevoja të FA, emergjencat civile, emergjencat mjekësore ajrore dhe asistencën përmes fluturimeve për Presidentin e Republikës, Kryeministrin, Kryetarin e Kuvendit, Ministrin e Mbrojtjes dhe Shefin e Shtabit të Përgjithshëm të FA.

Ne respekt të opinionit publik sqarojmë se:

Çdo pilot operacional i FAj, sipas standardeve të NATO-s ka detyrimin të kryejë minimalisht 120 orë fluturimi

në vit, për të njohur terrenin, ushtruar detyrën dhe njohuritë si pilot, dhe për të ndihmuar në mirëmbajtjen e mjeteve ajrore. Ky detyrim respektohet në mënyrë rigorozë përmes fluturimeve stërvitore dhe detyrave funksionale, çdo ditë e çdo javë në qytete të ndryshme të vendit, siç ka ndodhur dhe do të ndodhë përsa kohë ky është një standard i NATO dhe si i tillë aplikohet në çdo vend anëtar të Aleancës!

Në përputhje me misionin dhe detyrat e Forcës Ajrore, gjatë muajve të

fundit janë kryer 338 fluturime. Nga të cilat vetëm 9 kanë pasur si destinacion qarkun e Dibrës. E përsërisim, vetëm 9 dhe jo 22, siç pretendon subjekti politik, nga të cilat, 4 kanë qenë për emergjenca mjekësore ajrore dhe pjesa tjetër emergjenca civile dhe trajnim rutinë i pilotëve të Forcës Ajrore.

329 fluturime të tjera kanë pasur si destinacion Kukësin, Tropojën, Shkodrën, Lezhën, Mirditën, Elbasanin, Kuçovën, Beratin, Korçën, Gjirokastrën, Vlorën, Sarandën, Fierin dhe

Tiranën.

Theksojmë se përgjatë gjithë vitit 2020, Ministria e Mbrojtjes, edhe pse ligji i njeh të drejtën e plotë të përdorë mjetet e Forcës Ajrore në çdo kohë e për çdo detyrë, e ka përdorur këtë të drejtë ligjore vetëm 4 herë në një vit, për të udhëtuar drejt qarqeve Shkodër, Dibër dhe Gjirokastrë, qarqe ku ndodhen edhe detashmentet rajonale të mbrojtjes së Forcave të Armatosura.

Këto 338 fluturime përbëjnë vetëm 22% të planit vjetor dhe të zërit buxhetor të parashikuar për fluturimet stërvitore! Nëse do të përdornim matematikën e subjektit politik, për vetëm 338 fluturimet që janë kryer, vlera financiare do të kishte qenë plot 15 herë më e madhe se sa i tërë buxheti vjetor i FAj për zërin fluturime stërvitore, i cili aktualisht është 78% i përealizuar.

Forca Ajrore jo vetëm nuk ka shpërdoruar fondet dhe njerëzit e saj për arsye politike por në kushtet e një viti të vështirë si pasojë e pandemisë, ka treguar përgjegjshmëri kundrejt qytetarëve duke përdorur me shumë kujdes e pa asnjë abuzim kapacitetet e saj njerëzore dhe financiare.

Përdorimi dhe përbaltja e efektivëve të FA në emër të luftës politike është e papranueshme. Forcat e Armatosura janë sot institucioni që gëzon besimin e qytetarëve shqiptarë dhe kjo është arritur pikërisht falë ndaljes së abuzimeve dhe shpërdorimeve që e kishin goditur aq rëndë reputacionin e tij gjatë dekadave të tranzicionit.

29 NËNTORI, DITA ÇLIRIMIT TË VENDIT

Xhaçka dhe gjeneralmajor Begaj, homazhe në Varrezat e Dëshmorëve

Ministrja Xhaçka: “Djemtë e vajzat tona në uniformë kontribuojnë për lirinë, paqen e sigurinë në dhjetëra misione të NATO-s”

Shqiptarët festuan 29 Nëntorin, Ditën e Çlirimit të vendit nga pushtuesit nazifashistë. Në nderim të kësaj dite, presidentit të Republikës Ilir Meta, kryeministrit Edi Rama, ju bashkua ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka dhe shefi i Shtabit të Përgjithshëm të FA, gjeneralmajor Bajram Begaj, etj të cilët bënë homazhe dhe vendosën kurora me lule pranë monumentit “Nënë Shqipëri”, në varrezat “Dëshmorët e Kombit” Tiranë, në respekt dhe mirënjohje të veprës së dëshmorëve që dhanë jetën për çlirimin e vendit.

“Lavdi 29 Nëntorit! Lavdi dëshmorëve të atdheut! Lavdi të gjithë atyre djemve e vajzave, që nuk kursyen asgjë, as jetën,

për çlirimin e atdheut. Sot sfidat janë të tjera. Shqipëria është më e sigurt se kurrë. Por djemtë e vajzat tona në uniformë kontribuojnë edhe sot, me përkushtim e guxim për lirinë, paqen e sigurinë në dhjetëra misione të NATO-s. Kontributi i tyre është krenaria jonë”, - shkruan për këtë ditë ministrja Xhaçka në facebook. Ndërsa me rastin e Festës Kombëtare të 28 Nëntorit, ministrja Xhaçka ka përcjellë mesazhin, përsëri përmes facebook-ut: “108 vite pas shpalljes së pavarësisë, flamuri ynë valëvitet në çdo cep të botës përmes heronjve tanë nën uniformë, të cilët qëndrojnë krenarë krah përfaqësuesve të vendeve aleate, në çdo mision të NATO-s, BE-së & OKB-së”.

Në Bazën Ajrore të Kuçovës

Certifikohet kompania e Policisë Ushtarake, dislokohet brenda 2-3 ditëve, aty ku NATO ka nevojë

Kompania e Dytë e Policisë Ushtarake do jetë pjesë e Task Forcës së Përbashkët e Gatishmërisë Shumë të Lartë për vitin 2021, e cila do të drejtohet nga Turqia

Kompania e Dytë e Policisë Ushtarake certifikohet si plotësisht operacionale për Task Forcën e Përbashkët të Gatishmërisë Shumë të Lartë (Very High Readiness Joint Task Force, VJTF). Vlerësimi i kompanisë u krye nga një grup oficerësh madhorë të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura. Në Bazën Ajrore të Kuçovës u krye faza e dytë e certifikimit, e cila konsistonte në vlerësimin në terren për detyrat që Policia Ushtarake kryen. Veprimet operacionale që u testuan kishin të bënin kryesisht me rënien në pritë gjatë shoqërimit të një mjeti të transportit publik, kufizimin e zonës si edhe kryerja e raporteve përkatëse. Ngritjen e pikave të kontrollit dhe menaxhimi i turmave, shoqërimin e personaliteteve të larta, ndërhyrja në banesë.

Trupat tanë do të jenë pjesë e task forcës që përbëhet nga rreth 30 mijë trupa aleate, të gatshëm për t'u dislokuar brenda 2-3 ditëve, kudo ku NATO ka nevojë. Kompania e Dytë e Policisë Ushtarake do jetë pjesë e kësaj task force për vitin 2021, e cila do të drejtohet nga Turqia.

Për vitin 2020 Task Forca e Përbashkët e Gatishmërisë Shumë të Lartë drejtohet nga Polonia dhe pjesë e saj është Kompania e Dytë e Batalionit Komando të Forcës Tokësore. Certifikimi i Kompanisë së Dytë e Policisë Ushtarake është vlerësuar edhe nga ministrja e Mbrojtjes Olta Xhaçka.

“Kompania e dytë e Policisë Ushtarake certifikohet si plotësisht operacionale për Task Forcën e Përbashkët të Gatishmërisë Shumë të Lartë (Very High Readiness Joint Task Force, VJTF). Trupat ushtarake shqiptare do të jenë pjesë e task forcës që përbëhet nga rreth 30 mijë trupa aleate, të gatshëm për t'u dislokuar brenda 2-3 ditëve, kudo ku NATO ka nevojë”, shkruan Xhaçka në facebook.

Në Qendrën Stërvitore të Komandës Mbështetëse (KM), pas dy javësh trajnimi të 9 ushtarakëve të KM-së nga Specialistët Amerikanë të Gardës së New Jersey-it, përfundoi kursi “Rikonicioni i avancuar”.

Qëllimi i kursit ishte aftësimi i specialistëve xhenierë të KM për zgjidhjen e detyrave të ndryshme EOD me ndihmën e pajisjes X-RAY dhe programit MFK (Mobile field kit).

Këto pajisje të cilat janë donacione amerikane për xhenion, shërbejnë për skanimin e objekteve të dyshuara si IED, ose municioneve të ndryshme dhe bëjnë dallimin e lëndëve organike nga ato jo organike. Ky kurs ka një rëndësi të veçantë në rritjen e aftësive dhe zgjidhjen me sukses të detyrave EOD në Forcat e Armatosura Shqiptare.

GARDA E NEW JERSEY-IT

Specialistët Amerikanë trajnojnë ushtarakët e KM-së

PROF. ASOC. DR. BERNARD ZOTA

Ushtria kombëtare shqiptare është vepër e shqiptarëve

4 Dhjetor 1912, ushtarakët shqiptar festojnë ditëlindjen e FA-së. Në këtë datë lartësohen në kujtesën historike të Atdheut brez i ushtarakëve që me kurajo, me besim dhe me ide fisnike krijuan Ministrinë e Mbrojtjes Kombëtare (Luftës). Madhështia e aktit të kryer, pavarësisht përpjekjeve të regjimeve të ndryshme për denigrim, për të harruar, apo mënjeluar, kjo datë ka zënë vend në kujtesën kombëtare. Shtetet kombëtare nuk krijohen nga aktorë të jashtëm, qofshin këta dhe Fuqi të Mëdha, në qoftë se nuk ekziston një popull që ka nevojë për shtetin e vet. Prof. Kristo Frashëri ka theksuar se asnjë nga popujt e Ballkanit nuk ka zhvilluar gjatë shekujve aq shumë kryengritje kundër zgjedhës osmane sa shqiptarët.

Në periudhën e shkurtër të Qeverisë së Përkohshme të Vlorës, Ushtria shqiptare, e re dhe e brishtë, e udhëhequr dhe drejtuar nga gjeneral Mehmet pashë Dërralla, majar Shefqet Ali Shkupi dhe dhe oficerat të tjerë atdhetarë, të cilët kishin shërbyer në radhët e Ushtrisë së Perandorisë Osmane, bënë ç' ishte e mundur. Kjo ushtri e përbërë kryesisht nga strukturat rezerviste, vullnetarë, xhandarë dhe më pak forca aktive, e kryen detyrën e vështirë, në kushte kur vijonte Lufta Ballkanike, për mbrojtjen e pavarësisë së arritur me shumë përpjekje të shtetit të sapokrijuar dhe të rendit.

Zhvillimet politike shoqërore të viteve 1912-1920, shënojnë një etapë të veçantë në historinë e popullit tonë. Kjo periudhë shërbeu për të kristalizuar tiparet, pikëpamjet, mendimet dhe karakteristikat dalluese të një kombi, si dhe përpjekjet për të qenë të organizuar në përballim të sfidave politike e ushtarake për sigurimin e mbijetesës.

Rreth konceptit dhe mendimit ushtarak

Gjatë viteve në vijim 1921-1924, mori formë dhe spikati më qartë koncepti dhe mendimi ushtarak për ndërtimin, organizimin, stërvitjen dhe përdorimin e Fuqive të Armatosura dhe të Ushtrisë në veçanti, sipas niveleve bashkëkohore të përparuara. Në këto vite morën formë tiparet e Ushtrisë shqiptare, si ushtri e kohës gjithnjë në kërkim të vetvetes. U hodhën gradualisht bazat e organizimit të mirëfilltë e të qëndrueshëm ushtarak me imazh bashkëkohor. Përgjatë këtij harku kohor 1925-1939, u bënë përpjekje për t'u integruar me filozofi e konceptime perëndimore, por duke ruajtur traditën, me veçori e përshtatshmëri kombëtare. U synua dhe u arrit në strukturën e organizimit, e pajisjes, e armatosjes dhe e përgatitjes së saj. Në këto vite u bë shpëputja nga mendësitë dhe nga format e vjetra dhe tradicionale të stërvitjes, duke përzgjedhur dhe zbatuar një

108-VJET PAVARËSI

Tradita që pasurohen në vijimësi nga Forcat e Armatosura

infrastrukturë ligjore të nevojshme të kohës. U plotësua hap pas hapi përmes miratimit të bllokut të ligjeve përcaktues për krijimin, organizimin, pajisjen, arsimimin e kualifikimin, shërbimin ushtarak, trajtimin ekonomik e financiar deri më 1939, ku gjetën mbështetje fillimisht në status me vlera kombëtare, duke u dhënë fuqinë e duhur ligjore. Njëherësh, u punua për krijimin e një kuadri të domosdoshëm me rregullore, të cilat rregulluan organizimin, jetën dhe veprimtarinë e Ushtrisë shqiptare.

Pavarësisht përpjekjeve të Shqipërisë dhe Italisë për të krijuar një ushtri shqiptare të aftë për të ruajtur dhe mbrojtur pavarësinë e Shqipërisë, kjo nuk dha fryte. Ushtria shqiptare nuk mund të ngrihej kundër sundimtarëve të saj. Kështu spontanisht, vetëm disa dhjetra ushtarakë dhe më pak nënreparte të veçuara, së bashku me vullnetarë popullorë, i bënë një qëndresë disa orëshe pushtuesve të huaj të shpërndarë në drejtimet kryesore të zbarkimit. Ky ishte një mesazh dhe një mësim për Forcat e Armatosura, për ushtarakët dhe gjithë popullin, në raportin e tyre ligjor e profesional ndaj politikës, të cilat lidhen drejtpërdrejt me zbatimin e misionit kushtetues për mbrojtjen e atdheut.

Lëvizja antifashiste

Gjatë pushtimit të Shqipërisë, në vitet e Luftës së Dytë Botërore, lindën forca të armatosura, joqeveritare, fillimisht në formë e përmasa të vogla nacionaliste. Pas Konferencës historike e pluraliste të Pezës, këto forca u zgjeruan dhe fituan përkatësinë politike të PKSH, të Ballit Kombëtar, të Legalitetit etj. Forca e armatosur më e madhe në numër, e cila paraqiti një skemë organizative me formacione më të qëndrueshme sulmuese, të cilat erdhën në rritje, ishte Ushtria Nacionalçlirimtare Partizane Vullnetare, që zotëronte një fuqi të madhe goditëse, disiplinë dhe shpirt të lartë luftarak. Procesi organizativ dhe veprimtaria luftarake e saj drejtohej nga një Shtab

i Përgjithshëm profesional. Kjo ushtri pati një mbështetje të gjerë në popull. Deri në fund të nëntorit të vitit 1944 numëronte 70.000 luftëtarë të rreshtuar në 24 brigada, 8 divizione sulmuese dhe 3 korpomata, si dhe në dhjetra formacione territoriale në tërë sipërfaqen e vendit.

Përvojë të veçantë në pikëpamje të organizimit ushtarak e më gjerë përbëjnë dhe formacionet luftarake të drejtuara nga Balli Kombëtar dhe Legaliteti, përvojë që meriton të trajtohet.

Dukuri e formacioneve partizane ishte se në krye të shtabeve drejtuese e në komandat e tyre luftarake, që u krijuan në vitet e Luftës Antifashiste, drejtuan një numër i madh ish-oficerë e nënoficerë të karrierës, që vinin nga radhët e ish-ushtrisë shqiptare. Ata drejtuan me kompetencë dhe aftësi profesionale procesin organizativ dhe luftarak në rritje të kësaj ushtrie. UNÇSH ishte vijuese e traditave dhe vlerave më të mira luftarake të popullit shqiptar.

Përvojë krejt të veçantë, që konfirmoi Lufta Antifashiste dhe UNÇSH, me sistemin e saj të organizimit, ishte afirmimi i parimit të vullnetarizmit. Sipas këtij parimi, edhe nëse asnjë ligj nuk arrin të realizojë mobilizimin e detyruar, atëherë shtetasit rrëmbejnë armët vullnetarisht dhe bashkohen në emër të një ideali të lartë, siç është lufta për liri. Ende është e padrejtë, që për hir të pësimit historik, e që nuk është fenomen shqiptar, të minimizojmë e deri të injorojmë rolin e UNÇSH, fitoren në Luftën e Dytë Botërore, rëndësinë e madhe që pati për kombin shqiptar aderimi i LANÇ në Shqipëri në Aleancën Antifashiste Botërore.

Ndryshime dhe reforma

Ushtria shqiptare, e quajtur Kombëtare prej 10 korrikut 1945 deri në korrik 1949 dhe pas kësaj deri në vitet 1990 Ushtria Popullore, kaloi përmes një zinxhiri të gjatë ndryshimesh e reformimesh. Ushtria u riorganizua sipas një koncepti dhe filozofie tjetër, duke provuar skema të reja organizimi dhe

vendosjeje, në raport me kërkesat dhe situatat politiko- ushtarake të kohës, për një mbrojtje sa më të sigurt. Nga mesi i viteve '60 disiplina, koncepti për stërvitjen dhe përgatitjen luftarake u përsosën, si dhe armatimi dhe teknika luftarake. Arsimimi i oficerave pati rritje cilësore pasi shkollimi i lartë dhe kualifikimi pas akademik bëhej në akademitë më të njohura të ish-B.S. Me futjen e armatimit dhe teknikës luftarake, lindën dhe disa armë e shërbime të reja si aviacioni luftarak, radiozbulimi, mbrojtja kundërkimike etj., dhe u përsosën ato ekzistuese. Fuqia mbrojtëse e vendit u rrit, ndërsa ushtria në 1955 u anëtarësua në Traktatin e Varshavës dhe veproi pothuajse si një armatë e tij prej nga doli në vitin 1968.

Tablo ndryshe paraqiten FA mbas vitit 1966 deri në fillim të viteve 1990. Në ushtri u hoqën gradat ushtarake, u rivendos posti i komisarit politik dhe u forcua ndjeshëm roli i Partisë së Punës në komandat e të gjitha niveleve. Në kuadrin e Luftës së Ftohtë dhe në përputhje me konceptin politik të kohës e të vetizolimit, Ushtria shqiptare mori përmasa të mëdha. Kështu deri në fillim të viteve 1990 Ushtria shqiptare, duke tejkaluar madje dhe raportet e aplikuar nga vet Traktati i Varshavës, kishte 61.000 ushtarakë aktiv, ose mbi 2% të popullsisë, 360.000 rezervistë dhe 200.000 forca vullnetare territoriale, pa folur për mobilizimin e rinisë shkollorë e studentore të armatosur. Ndërsa në përputhje me një nga parimet e mbrojtjes së vendit "pëllëmbë për pëllëmbë", ushtria la gazemat dhe u shpërnda në afro 2.200 pika hapje e garnizone ushtarake në të gjithë sipërfaqen e vendit. Gjithsesi, gjatë kësaj periudhe mjaft të gjatë, pavarësisht nga sistemi në fuqi, që u ndihmua dhe nga aleatët ideologjikë, kurdoherë ushtria dhe gjithë FA u përpoqën dhe ia dolën të kryejnë misionin e tyre kryesor, mbrojtjen e tërësisë tokësore të vendit.

Ndryshime rrënjësore në FA

Rënia e sistemit politik dhe zhvillimet demokratike në Shqipëri në fillim vitin 1990 ishte e natyrshme që kërkoi një varg ndryshimesh rrënjësore e rinovimesh dhe në FA të vendit. Në këtë proces kompleks e të vështirë, ushtria veproi përgjithësisht me një frymë demokratike dhe luajale, duke demonstruar se e donte dhe mbështeste demokracinë. U shënuan arritje në ripërqëndrimin e forcave dhe të mjeteve luftarake, në hapjen dhe lidhjen e ushtrisë me ushtrinë e vendeve të tjera, në arsimimin e kualifikimin e qindra ushtarakëve në shkollat perëndimore, si dhe lidhja me organizma ushtarake ndërkombëtarë etj. Ndër kohë u përfshimë në nismën Partneritet për Paqe (PfP), u fut linja e kontrollit civil në ushtri, si dhe përpjekje u bënë për departizimin dhe çideologjizimin e forcave ushtarake.

Reforma nuk ia arriti të dalë në

sferën praktike, veçanërisht në linjën e departizimit të jetës dhe të veprimtarisë së ushtrisë. Shkurtimet e pastuduara, emërtimet dhe gradimet, përzgjedhja e oficerëve për kualifikime brenda dhe jashtë vendit etj., u panë shpesh si një çështje personash e funksionesh dhe jo gjithmonë si një çështje e strategjive të zhvillimit dhe obligimit profesional. Mjaft oficerë që u larguan nga reforma u privuan nga trajtimi ekonomik, si dhe një masë e tyre gati u izoluan nga kontaktet me repartet e institucionet ku kishin investuar energjitë më të mira atdhetare e profesionale.

Ngritja e një force ushtarake moderne

Historia e Forcave të Armatosura shqiptare në ditëlindjen e 108 të saj të na shërbejë për ringjalljen e vetëdijes se gjithçka të bukur e fisnike, si vetë historia e FA-së, që nuk asgjëson vetveten, se humbjet janë të përkohshme, se ato mund të jenë deri diku kalendarike, aspak shpirtërore, ideale, intelektuale e profesionale. Të gjitha këto kanë një interes, ngritjen e forcave ushtarake moderne.

Përvoja 108-vjeçare e Ushtrisë sonë, ruan vlera progresive e pozitive sidomos kur arrijtjet janë të dukshme dhe, që meritojnë të shfrytëzohen. Thëksoj se çdo komb dhe vend i zhvilluar, një forcë e armatosur moderne, nuk mund të bëhet e tillë pa piketat e traditës, dmth të veprës së drejtuesve dhe të personaliteteve të shquara që përfaqësojnë atë, sepse "burrat e shtetit dhe luftëtarët e vërtetë e gjejnë rrugën dhe në errësirë vetëm nëse ata nuk injorojnë dritat që kanë lënë paraardhësit". Përvoja jonë e ka vërtetuar vlerën e kësaj aksiome, se një ushtri pa tradita rrezikon të mbetet pa individualitete.

Anëtarësimi në NATO, na ka bërë pjesë të veçantë të mbrojtjes kolektive për herë të parë në historinë e shtetit tonë të pavarur. Ky anëtarësimi në NATO ka motivuar për një qeverisje demokratike, për institucione të forta shtetërore, për udhëheqje të aftë e të orientuar nga interesi kombëtar, gjithmonë duke vlerësuar vendndodhjen gjeostrategjike, burimet e bollshme dhe klimën shumë të mirë të Shqipërisë. FA kanë kohë që po shpalosin performancë të përsosur në misionet paqeruajtëse, duke evidentuar dhe njëherë vlerat tona kombëtare. Angazhimi ynë mbetet solem, me rrënjë tek detyrimi ynë ndaj Atdheut, Nderit dhe Detyrës. Historia e Forcave tona të Armatosura përcjell bindshëm mësimin se idealet njerëzore i paraprijnë një mosbindjeje të përhershme, universale ndaj së keqes. Kjo është ajo që ideuan dhe luftuan themeluesi i shtetit modern shqiptar Ismail Qemali dhe bashkëluftëtarët e tij. Dhe kjo doktrinë zbatohet plotësisht tek FA, mbartësit dhe garantuesit e vazhdimësisë së mbrojtjes së shtetit dhe traditave kombëtare në momentet e rëndësishme të historisë.

Institucione: 65 vjetori i krijimit

Asambleja Parlamentare e Atlantikut të Veriut (NATO)

Në 27 deri 30 maj 2016, Asambleja Parlamentare e NATO-s, u mblodh për herë të parë në Tiranë ku morën pjesë 260 delegatë nga vendet anëtare dhe partnere të NATO-s. Në 23 nëntor 2020, në Sesionin e 66-të Vjetor të Asamblesë Parlamentare të NATO-s, zonja Mimi Kodheli, e para shqiptare, është zgjedhur zëvendës presidente e Asamblesë Parlamentare të NATO-s.

Selia e Asamblesë Parlamentare të NATO-s, Sekretariati, ndodhet në qendër të Brukselit. Delegatët emërohen nga parlamentet, sipas procedurave të tyre kombëtare. Vendi ynë ka në Asamblesë Parlamentare të NATO-s, 4 anëtarë, ashtu si Lituania. Ndërsa Kroacia, Danimarka, Norvegjia, kanë nga 5 anëtarë. Greqia ka 7 dhe Turqia ka 12, ndërkohë që Franca, Gjermania, Anglia dhe Italia, kanë në delegacionet e tyre 18 anëtarë. SHBA-ja ka 36 anëtarë. Po kush është Asambleja Parlamentare e Atlantikut të Veriut (NATO), kur është krijuar, përbërja, çfarë përfaqëson, roli dhe rëndësia e tij?

Asambleja Parlamentare e NATO-s, krijuar në vitin 1955, është një forum që rrit ndërgjegjësimin për çështjet, që ndikojnë në sigurinë e zonës Euro-Atlantike dhe mbështet parlamentet kombëtare të vendeve anëtare për të mbikëqyrur mbrojtjen dhe sigurinë. Krijimi i Asamblesë reflektonte dëshirën e parlamentarëve për t'i dhënë kuptim Traktatit të Washingtonit 1949 (NATO) duke shprehur faktin që NATO nuk ishte vetëm një organizatë ushtarake, por edhe një vullnet politik për demokraci.

Asambleja ndihmon në përforsimin e marrëdhënieve transatlantike dhe shkëmbimin e vlerave mes vendeve të Aleancës. Është institucionalisht e ndarë nga NATO, por shërben si një urë lidhëse mes NATO-s dhe parlamenteve të vendeve anëtare të kësaj organizate. Asambleja gjithashtu u siguron ligjvënësve dhe qytetarëve të vendeve anëtare transparencë për politikën e Aleancës dhe ndikon në njohjen më të thellë të objektivave dhe misionit të saj. Asambleja Parlamentare e NATO-s është e përbërë nga delegatët e 30 shteteve anëtare të NATO-s dhe secili delegacion, në varësi të popullsisë së tij, reflekton përbërjen politike të parlamenteve kombëtare, duke përfaqësuar kështu një spektër të gjerë të mendimit politik. Delegatët emërohen sipas procedurave të parlamenteve të tyre kombëtare.

Përveç delegacioneve të shteteve anëtare të Aleancës, në aktivitetet e Asamblesë, marrin pjesë edhe delegatë nga 13 vende të asociuara, 4 vende të asociuara nga Mesdheu, vëzhgues nga 8 parlamente jo anëtare, delegatë nga Asambleja Parlamentare e OSBE-së, delegatë nga Asambleja Parlamentare e Këshillit të Evropës dhe delegatë nga Parlamenti Evropian. Vendet e asociuara mund të marrin pjesë në aktivitetet e komisioneve dhe nënkombesioneve, në seancat plenare, në seminarin e programit Rose Roth dhe mund të paraqesin rezoluta e t'i ndryshojnë ato. Gjithashtu mund të marrin detyrën e Reporterëve të Veçantë dhe të paraqesin perspektivën e tyre në Asambleja Parlamentare të NATO-s përmes përcjelljes së raporteve nëpër Komisione, por nuk kanë të drejtë t'i

votojnë raportet dhe rezolutat, apo të kontribuojnë në buxhetin e Asamblesë.

Roli i Asamblesë në krijimin e marrëdhënieve me Evropën Qendrore dhe Lindore

Lufta e Ftohtë solli një epokë të re partneriteti dhe bashkëpunimi mes NATO-s dhe atyre vendeve të Evropës Qendrore dhe Lindore që ishin pjesë e Paktit të Varshavës duke i dhënë një dimension me rëndësi të veçantë AP të NATO-s. Ky bashkëpunim filloi para përfundimit të Luftës së Ftohtë përmes kontakteve me grupime politike të vendeve, që qaseshin drejt hapjes. Marrëdhëniet u vendosën me parlamentarë të disa prej qeverive pasuese të Bashkimit Sovjetik, përfshirë këtu Rusinë dhe Ukrainën. Krijimi në vitin 1991 i statusit “vend i asociuar” për parlamentet e vendeve të Evropës Qendrore dhe Lindore i dha atyre mundësinë e integritetit në Asamble përpara se të lidhnin marrëdhënie zyrtare me Organizatën e Atlantikut të Veriut.

Asambleja Parlamentare e NATO-s filloi një program asistence praktike me parlamentet e vendeve partnere dhe fokus i këtij programi ishte zhvillimi i marrëdhënieve civile dhe ushtarake. Një tjetër program i Asamblesë që filloi në vitin 1990 me iniciativën e Kryetarit të atëhershëm të Asamblesë, kongresmenit Charlie Rose dhe senatorit William Roth kishte në fokus trajnimet dhe seminarin e specializuara për stafet e parlamenteve. Ky program përfshin asistencë praktike në zhvillimin e mekanizmave parlamentare dhe praktikave të punës për kontrollin demokratik të forcave të armatosura. Iniciativa Rose – Roth mbetet edhe sot instrumenti kryesor i marrëdhënieve me vendet jo anëtarë në NATO. Roli i Asamblesë në zgjerimi e NATO-s Asambleja u përfshi në mënyrë aktive në procesin e zgjerimit të NATO-s ku një shumicë e konsiderueshme e anëtarëve vazhdimisht shfaqën mbështetjen e tyre për politikën e “dyerve të hapura”. Paralelisht për vendet aspirante. Asambleja shërbeu si një urë lidhëse për integrimin e tyre në strukturat Euro-Atlantike.

Asambleja ishte drejtpërsëdrejti e interesuar që të ndihmonte procesin e ratifikimit të Protokollit të Anëtarësimit

të nënshkruar në fund të vitit 1997, proces i cili kulmoi me anëtarësimin e Republikës Çeke, Hungarisë dhe Polonisë në Aleancë. Ky vendim u mor në samitin e Madridit, në mars të vitit 1999 ku kërret e NATO-s kishin ftuar Kryetarin e atëhershëm të Asamblesë, Senatorin William Roth, në shenjë mirënjohje nga ana e Aleancës për faktin se Asambleja kishte luajtur një rol kyç në hapjen e rrugës drejt zgjerimit dhe do të kishte një rol qendror në nxitjen e mëtejshme të zgjerimit.

Struktura e asamblesë dhe Komisioni i Përhershëm

Asambleja Parlamentare drejtohet nga Komisioni i Përhershëm i cili është i përbërë nga Kryetarët e Delegacioneve të shteteve anëtare, Presidenti i Asamblesë, Zëvendës- Presidentët, Mbajtësi i Thesarit dhe Sekretari i Përgjithshëm. Komisioni i Përhershëm kryen një gamë të gjerë detyrash politike dhe administrative. Në të përcaktohen të drejtat dhe detyrimet e delegacioneve të vendeve jo anëtare dhe vlerësohen aplikimet e shteteve që aspirojnë të anëtarësohen. Në rast miratimi kërkesat për aplikim përcillen për shqyrtim në Asamble. Gjithashtu ky komision koordinon punët e përgjithshme të Asamblesë siç janë miratimi i mbledhjeve të planifikuara, dhënia e udhëzimeve për komisionet lidhur me trajtimin e çështjeve me qëllim për të shmangur përsëritjen dhe shërben gjithashtu si komision i financave të Asamblesë.

Komisionet e tjera Asambleja Parlamentare e NATO-s ka pesë komisione: Komisioni i Dimensionit Civil të Sigurisë, Komisioni i Mbrojtjes dhe Sigurisë, Komisioni i Ekonomisë dhe Sigurisë, Komisioni i Politikës, Komisioni i Shkencës dhe Teknologjisë. Këto komisione janë të ndara në 8 Nën-Komisione dhe kanë si detyrë shqyrtimin e të gjitha sfidave të sigurisë dhe politikave me të cilat përballen vendet aleate. Dokumentat Raportet e Komisionit dhe rekomandimet janë dokumentet kryesore të politikave të Asamblesë dhe përfaqësojnë pikëpamjet e anëtarëve mbi çështje të axhendës së Aleancës. Të gjitha komisionet zhvillojnë mbledhjet e tyre gjatë sesioneve të Asamblesë në Pranverë dhe Vjeshtë

për të diskutuar dhe miratuar Raportet dhe Rekomandimet e Komisionit. Draft raportet diskutohen në Sesionin Pranveror të Asamblesë. Këto draft raporte rishikohen, përditësohen dhe miratohen në Sesionin Vjetor të Asamblesë në Vjeshtë. Sekretariati Ndërkombëtar i NATO-s përgatit dokumente të shkruara mbi zhvillimin e mbledhjeve të Asamblesë, organizon takimet e komisioneve gjatë sesioneve, vizitat fakt mbledhëse të Komisioneve dhe nënkombesioneve dhe seminarin.

Aktivitetet e Asamblesë

Asambleja çdo vit zhvillon në vende të ndryshme dy sesione (vjetore) në Pranverë dhe Vjeshtë. Gjithashtu për të përmbushur misionin e saj, Asambleja organizon 40 aktivitete në vit ku mblidhen së bashku rreth 350 anëtarë të parlamenteve. Këto takime përbëjnë një forum të specializuar në të cilin zhvillohet dialogu midis delegatëve parlamentarë për çështjet e sigurisë. Seanca plenare në sesionin e vjeshtës drejtohet nga Presidenti i Asamblesë, një përfaqësues i lartë i qeverisë së vendit pritës dhe nga Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s. Pjesa më e madhe e punës së Asamblesë kryhet nga pesë Komisionet e saj ku së bashku me nënkombesione prodhojnë raporte mbi çështjet vendimtare që kanë impakt në Aleancë. Komisionet gjithashtu, prodhojnë rekomandime të politikave-të cilat votohen në Asamble gjatë sesionit vjetor dhe Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s reagon me shkrim për secilin prej këtyre rekomandimeve. Këto raporte dhe rekomandime përgatiten nga një deputet, i emëruar nga kolegët e tij për të shërbyer si reporter për një temë të caktuar me interes për Komisionin.

Zgjedhjet për zyrtarët e Asamblesë zhvillohen në seancën plenare

Presidenti dhe pesë zv/presidentët zgjidhen për një vit dhe mund të rizgjidhen vetëm një herë. Mbajtësi i thesarit zgjidhet për një mandat dy-vjeçar dhe mund të rizgjidhet dy herë. Përveç aktiviteteve të Komisionit, Asambleja ka një program të gjerë bashkëpunimi dhe partneriteti me parlamentet jo

anëtare. Një komponent qendror i kësaj përpjekjeje është programi Rose-Roth, në të cilin vëmendje e veçantë i kushtohet promovimit të parimit të kontrollit demokratik të forcave të armatosura dhe mbikëqyrjes efektive të mbrojtjes dhe ushtrisë nga parlamentet. Një tjetër aktivitet i Asamblesë është programi i Orientimeve të NATO-s i përqendruar kryesisht tek anëtarët e rinj të parlamentit të sapozgjedhur nga NATO dhe Këshillit të Partneritetit Euroatlantik (KPEA). Programi ka si synim të japë një pasqyrë të thellë të funksionimit dhe të politikave të NATO-s dhe këtë e bën përmes një takimi që mbahet çdo vit në Bruksel që nga viti 2000. Rritja e shqetësimit lidhur me qëndrimet, perceptimet dhe politikën e transatlantikut nxit Komisionin e Përhershëm të Asamblesë të organizojë në vitin 2001 “Forum Transatlantik Parlamentar”. Ky program, si një tjetër mekanizëm i organizatës, ka si qëllim të identifikojë llojet e divergjencave mes transatlantikut dhe të tjerëve si dhe shqyrton mënyrat në të cilat këto dalime mund të korrigjohen. Programi përfshin diskutime me figura të larta të administratës së Shteteve të Bashkuara dhe ekspertë akademikë për çështje të ndryshme përmes të cilave bëhet një njohje dhe ndërgjegjësim më i lartë i mendimit transatlantik. Në kuadër të aktiviteteve të saj të zgjerimit, Asambleja krijoi në vitin 1995 Grupin e Posaçëm të Mesdheut, tani të quajtur Grupi i Posaçëm i Mesdheut dhe Lindjes së Mesme, me qëllim hapjen e dialogut politik me ligjvënësit nga vendet e Lindjes së Mesme dhe Afrikës së Veriut (LMAV). Aktivitetet vjetore të këtij grupi siç janë vizita në rajon dhe seminarin synojnë të rrisin ndërgjegjësimin parlamentar për problemet e rajonit, të nxisin dialogun politik midis parlamentarëve dhe t'i japin përvojë ligjvënësve nga Magrebi dhe nga vendet e Lindjes së Mesme. Delegacionet e AP të NATO-s marrin pjesë në vëzhgimin e zgjedhjeve dhe drejtojnë seminarin për mbikëqyrjen e ushtrisë dhe politikën e sigurisë. Sekretariati ndërkombëtar Selia e sekretariatit ndërkombëtar të Asamblesë është e vendosur në Bruksel, mbikqyret nga Sekretari i Përgjithshëm dhe kryen një funksion të dyfishtë: nga njëra anë, bën humlumtë dhe analiza të domosdoshme për Komisionet e Asamblesë dhe nga ana tjetër siguron mbështetjen administrative për organizimin e sesioneve, seminarëve, takimeve të Komisionit, dhe aktivitetet e tjera të Asamblesë. Përveç funksioneve të saj kërkimore dhe administrative, Sekretariati Ndërkombëtar mban një marrëdhënie të ngushtë pune me NATO-n, organizata të tjera ndërkombëtare dhe institute kërkimore. Sekretariati Ndërkombëtar i ofron grupeve parlamentare, gazetarëve dhe akademikëve informacion mbi aktivitetet dhe shqetësimet e AP të NATO-s.

Ligji Nr.36/2020 “Për prokurimet në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë”

(Vijon nga numri i kaluar)

Ky ligj është përafëruar pjesërisht me Direktivën 2009/81/KE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit, datë 13 korrik 2009, “Mbi koordinimin e procedurave për dhënien e disa kontratave për punë, furnizime dhe shërbime nga autoritete kontraktore apo ente në fushat e mbrojtjes dhe sigurisë, dhe që ndryshon direktivat 2004/17/KE dhe 2004/18/KE”, të ndryshuar”. Numri CELEX 32009L0081, Fletorja Zyrtare e Bashkimit Evropian, seria L, nr. 216, datë 20.8.2009, faqe 76–136.

KREU VIII PROCEDURAT E ANKIMIT ADMINISTRATIV

Neni 53 Procedura e ankimit administrativ

1. Çdo operator ekonomik, i cili ka, ose ka pasur interes në një procedurë prokurimi sipas këtij ligji dhe kur është dëmtuar ose rrezikohet të dëmtohet nga vendimmarrja e autoritetit kontraktor, për të cilin pretendon se është marrë në kundërshtim me këtë ligj, ka të drejtë të ankohet pranë komisionit të prokurimit publik. Kandidatët do të konsiderohen palë e interesuar edhe në rastet kur autoriteti kontraktor nuk ka arsyetuar refuzimin e ofertës së tyre, përpara shpalljes/dërgimit/publikimit të njoftimit të fituesit.

2. Në rastin e ankesave për dokumentet e procedurës, operatorët ekonomikë kanë të drejtë të ankohen brenda 15 ditëve, nga dita e nesërme e marrjes së njoftimit të kontratës, sipas përcaktimeve të Kodit të Procedurës Administrative.

3. Në rastin e ankesave për vendimin e vlerësimit/klasifikimit përfundimtar, operatorët ekonomikë kanë të drejtë të ankohen brenda 15 ditëve, nga dita e nesërme e marrjes së njoftimit të fituesit, sipas përcaktimeve të Kodit të Procedurës Administrative.

4. Afatet e parashikuara në pikat 2 dhe 3, të këtij neni, shkurtohen me 5 ditë në rastet e zhvillimit të procedurës së prokurimit me mjete elektronike.

5. Një kopje me shkrim e ankesës i dërgohet, detyrimisht, për dijeni, edhe autoritetit kontraktor. Me marrjen e dijenisë në lidhje me ankesën e paraqitur, autoriteti kontraktor pezullon vazhdimin e procedurës së prokurimit deri në shqyrtimin plotësisht të ankesës, përfshirë dhe nxjerrjen e një vendimi nga komisioni i prokurimit publik.

6. Ankesa në komisionin e prokurimit publik bëhet me shkrim, sipas formularit përkatës, ku shënohen emri dhe adresa e ankuesit, referimi për procedurën konkrete dhe baza ligjore, ku ankuesi pretendon për shkeljet, duke e shoqëruar atë me dokumentacionin dhe provat përkatëse, për të cilat ai mendon se mbështesin

ankimin e tij. Elementet e mësipërme janë të domosdoshme për shqyrtimin e ankesës.

7. Me marrjen e ankesës me shkrim të ankuesit, komisioni i prokurimit publik përgjigjet me shkrim lidhur me përmbushjen e elementeve formale të ankimit, brenda 5 ditëve, duke filluar nga dita e nesërme e punës. Brenda 5 ditëve, nga vendimi për plotësimin e elementëve formalë, komisioni i prokurimit publik i kërkon informacion apo dokumentacion autoritetit kontraktor. Ky i fundit ka detyrimin t'i përgjigjet kërkesës së komisionit të prokurimit publik brenda 5 ditëve, nga marrja e saj. Komisioni i prokurimit publik merr vendim jo më vonë se 20 ditë, pas marrjes së informacionit apo dokumentacionit të kërkuar. Përfundimisht, nëse komisioni i prokurimit publik, për shkak të ligjshme, nuk arrin të marrë një vendim brenda afatit 20-ditor, ai duhet t'u bëjë të ditur palëve në proces arsyet e mosmarrjes së këtij vendimi. Nga ky moment, brenda 15 ditëve, komisioni i prokurimit publik ka detyrimin të dalë me vendimin përfundimtar për shqyrtimin e ankesës.

8. Procedura e rishikimit administrativ dhe vendimmarrja e komisionit të prokurimit publik në përfundim të shqyrtimit të ankesës bëhen në përputhje me parashikimet përkatëse në këtë ligj, ligjin për prokurimin publik dhe legjisllacionin përkatës në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë.

9. Në çdo rast, gjatë procedurës së rishikimit administrativ, komisioni i prokurimit publik duhet të mbajë në konsideratë detyrimet ligjore për trajtimin e informacionit të klasifikuar.

10. Ndaj vendimit të komisionit të prokurimit publik palët në proces dhe personat e interesuar kanë të drejtë të ankohen në gjykatën përkatëse, që shqyrton mosmarrëveshjet administrative. Ankimi në gjykatë nuk pezullon procedurat konkurruese, lidhjen e kontratës apo ekzekutimin e detyrimeve mes palëve.

11. Çdo ankesë në komisionin e prokurimit publik bëhet kundërshtim pagesës. Rregullat dhe tarifat e pagesës përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave.

Neni 54 Periudha e pritjes

1. Me qëllimin për t'u siguruar palëve të interesuara kohën e nevojshme për ankim, autoriteti kontraktor nuk mund të nënshkruajë kontratën me fituesin e procedurës së prokurimit pa kaluar një periudhë prej, të paktën, 15 ditësh kalendarike nga dita e nesërme e publikimit të njoftimit të fituesit. Në rastin e kryerjes së procedurës së prokurimit me mjete elektronike, ky afat shkurtohet me 5 ditë.

2. Periudha e pritjes, e parashikuar në pikën 1, të këtij neni, nuk zbatohet në rastin e:

a) procedurave me negociim, pa shpallje paraprake, të njoftimit të kontratës;

b) procedurave me një ofertues të vetëm, i cili është kualifikuar dhe shpallur fitues;

c) kontratave të bazuara në një marrëveshje kuadër me një operator ekonomik, me të gjitha kriteret e përcaktuara.

Neni 55 Të drejtat e komisionit të prokurimit publik

1. Me marrjen e ankesës me shkrim, komisioni i prokurimit publik duhet të sigurohet që autoriteti kontraktor e ka pezulluar procedurën e prokurimit. Pas një shqyrtimi paraprak të ankesës, komisioni i prokurimit publik vendos nëse do të lëshojë ose jo një urdher të ndërmjetëm, në përputhje me pikën 2, të këtij neni, dhe vë në dijeni për këtë autoritetin kontraktor.

2. Komisioni i prokurimit publik, në çdo kohë pas marrjes së ankesës dhe para lidhjes së kontratës, kur nuk vendos pezullimin, mund ta lejojë autoritetin kontraktor, me anë të një urdhri të ndërmjetëm, deri në marrjen e një vendimi përfundimtar, të vazhdojë procedurën e prokurimit, nëse:

a) ka të dhëna se ankuesi nuk do të ketë sukses me ankesën;

b) pezullimi dëmton tërthorazi interesin publik, autoritetin kontraktor ose ofertuesit.

3. Përpara lidhjes së kontratës, komisioni i prokurimit publik, kur gjykon se një vendim apo veprim i autoritetit kontraktor ka shkelur ndonjë nga dispozitat e këtij ligji, ka të drejtë:

a) të nxjerrë një interpretim për rregullat ose parimet ligjore, që duhet të zbatohen për objektin e ankesës;

b) të anulojë, plotësisht ose pjesërisht, një veprim ose vendim të autoritetit kontraktor të nxjerrë në kundërshtim me ligjin. Kjo përfshin edhe të drejtën për të hequr të gjitha ato specifikime teknike ose lloje të tjera të specifikimeve, që

bien ndesh me këtë ligj;

c) të udhëzojë autoritetin kontraktor të korrigjojë shkeljet dhe, më pas, të vazhdojë me procedurën e prokurimit të kontratës; ç) të urdhërojë anulimin e procedurave për shpalljen e kontratës fituese.

4. Pas lidhjes së kontratës, kur komisioni i prokurimit publik gjykon se një vendim apo veprim i autoritetit kontraktor është në kundërshtim me ndonjë nga dispozitat e këtij ligji, ai ka të drejtë:

a) të nxjerrë një interpretim në lidhje me rregullat ose parimet ligjore, që duhet të zbatohen për objektin e ankesës;

b) të marrë një vendim deklarativ, në bazë të të cilit pushteti gjyqësor mund të dëmshpërblejë ankuesin që ka pësuar humbje ose dëme, si rezultat i shkeljes së këtij ligji.

5. Kur komisioni i prokurimit publik gjykon se një punonjës i autoritetit kontraktor ka kryer një shkelje të qëllimshme, që prek parimet dhe qëllimin e këtij ligji, përveç masave korrigjuese të parashikuara në pikat 1 deri në 4, të këtij neni, mund të bëjë kallëzim penal në organet përkatëse.

Neni 56 Vendimet e komisionit të prokurimit publik

1. Pas përfundimit të shqyrtimit administrativ, komisioni i prokurimit publik vendos:

a) të dalë me vendime që parashikojnë marrjen e masave, me qëllim korrigjimin e shkeljes së pretenduar dhe/ose parandalimin e dëmtimeve të mëtejshme të interesave që janë në lojë. Këto vendime përfshijnë edhe vendime për pezullimin e procedurës së prokurimit apo të zbatimit të një vendimi të marrë nga autoriteti kontraktor, deri në marrjen e një vendimi përfundimtar nga komisioni i prokurimit publik;

b) për anulimin e vendimeve të marra në mënyrë të paligjshme, duke përfshirë ndryshimin e specifikimeve teknike, të kriterëve ekonomike ose financiare diskriminuese në shpalljen për ofertë, dokumenteve të kontratës ose ndonjë dokumenti tjetër, në lidhje me procedurën në fjalë, të dhënies së kontratës ose, në rastin më të parë, nëpërmjet vendimeve të ndërmjetme procedurale apo nëpërmjet vendimeve përfundimtare në substancë, vendos aplikimin e masave të ndryshme nga ato

të shkronjës “a”, me qëllim korrigjimin e çdo shkeljeje të identifikuar dhe parandalimin e dëmtimit të interesave në fjalë, si vendimi për pagesën e një shume të caktuar, në rastet kur shkelja nuk është korrigjuar ose parandaluar. Në të gjitha rastet e mësipërme, kompetencat e parashikuara lidhen me të drejtën e KPP-së për të aplikuar dëmshpërblim ndaj personave të prekur nga shkelja;

c) të pushojë gjykimin, duke qenë se veprimet ose mosveprimet e autoritetit kontraktor, që ka realizuar procedurën e prokurimit, nuk përbëjnë shkelje të këtij ligji ose të dispozitave administrative apo penale. Në këtë rast, komisioni i prokurimit publik i sqaron me shkrim ankuesit për arsyet për pushimin e gjykimit.

2. Autoritetet kontraktore duhet të zbatojnë vendimin e dhënë ose të kërkojnë rishikimin e vendimit të komisionit të prokurimit publik brenda 10 ditëve, nga marrja dijeni për vendimin. Nëse këto veprime i kanë sjellë efektet e tyre, atëherë komisioni i prokurimit publik u këshillon personave të dëmtuar të ngrenë padi në gjykatë ose të bëjnë kallëzim penal.

3. Nëse komisioni i prokurimit publik gjykon se një zyrtar i autoritetit kontraktor ka kryer një shkelje të qëllimshme të këtij ligji, atëherë i raporton shkeljen autoritetit përkatës.

Neni 57
Pavlefshmëria e kontratave

1. Një kontratë do të konsiderohet e pavlefshme në rastet e mëposhtme:

a) nëse një autoritet kontraktor ka nënshkruar një kontratë pa publikuar, paraprakisht, shpalljen e njoftimit të klasifikimit, në kundërshtim me parashikimet e këtij ligji;

b) kur nuk janë zbatuar parashikimet e këtij ligji në lidhje me procedurat e ankimit, duke privuar personat e interesuar për të ushtruar të drejtën e tyre për ankim;

c) në rastin e përdorimit të përjashtimit nga periudha e pezullimit për kontratat e bazuara në marrëveshjet kuadër me disa operatorë ekonomikë, ku jo të gjitha kriteret janë të përcaktuara.

2. Kontrata mund të mos shpallet e pavlefshme nëse organi rishikues, pas shqyrtimit të të gjithë aspekteve përkatëse, çmon se shpallja e pavlefshme e kësaj kontrate mund të cenojë interesin publik:

a) kur, nga vlerësimi i efekteve ekonomike, rezulton se shpallja e pavlefshme e kontratës do të shkaktojë një efekt financiar, në buxhetin e shtetit, më të madh sesa implementimi i saj;

b) nëse pasojat për këtë pavlefshmëri do të rrezikojnë seriozisht vetë ekzistencën e politikës së përgjithshme të mbrojtjes ose sigurisë, e cila është thelbësore për interesat e sigurisë së shtetit.

3. Në rastin e konstatimit të situatave të pikës 2, të këtij neni, organi rishikues ka të drejtë të aplikojë zbatimin e masave të tjera administrative, si:

a) dënimin me gjobë, për shkeljet e konstatuara. Në çdo rast, gjoba

duhet të vendoset në raport me vlerën e kontratës së nënshkruar;

b) shkurtimin e afatit të zbatimit të kontratës, për të minimizuar dëmin e shkaktuar.

KREU IX
HETIMI ADMINISTRATIV

Neni 58
Procedura e hetimit administrativ

1. Agjencia e Prokurimit Publik verifikon zbatimin e procedurave të prokurimit publik në fushën e mbrojtjes dhe të sigurisë pas fazës së nënshkrimit të kontratës së prokurimit, por, në çdo rast, jo më vonë se 3 vjet nga nënshkrimi i saj.

2. Gjatë hetimit administrativ, Agjencia e Prokurimit Publik ka të drejtë të kërkojë informacion edhe shpjegime nga autoritetet kontraktore, që kanë zhvilluar procedurat e prokurimit, dhe të marrë materialet e nevojshme, që kanë lidhje me hetimin administrativ, sipas legjislacionit në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë.

3. Agjencia e Prokurimit Publik ka të drejtë të caktojë një afat për përgjigje ndaj kërkesave të saj për informacion apo për dorëzimin e dokumenteve përkatëse, sipas legjislacionit që rregullon procedurat administrative dhe legjislacionit përkatës në fushën e mbrojtjes dhe sigurisë.

4. Autoriteti kontraktor ka detyrimin të njoftojë personat përgjegjës të përfshirë në hetimin administrativ të nisur nga Agjencia e Prokurimit Publik dhe të dokumentojë njoftimin.

5. Në çdo rast, gjatë hetimit administrativ Agjencia e Prokurimit Publik duhet të mbajë në konsideratë detyrimet ligjore për trajtimin e informacionit të klasifikuar.

Neni 59
Veprimet pas përfundimit të hetimit administrativ

1. Pas përfundimit të hetimit administrativ, Agjencia e Prokurimit Publik mund të marrë këto vendime:

a) të mbyllë hetimin, në qoftë se veprimet ose mosveprimet e autoritetit kontraktor nën hetim nuk përbëjnë shkelje të këtij ligji;

b) të propozojë masë disiplinore ose të vendosë gjobë, në përputhje me nenin 61, të këtij ligji, për shkeljet e gjetura.

2. Në çdo rast, palët do të njoftohen me shkrim për vendimin e marrë. Autoriteti kontraktor ka detyrimin t’ua njoftojë vendimin e dhënë nga Agjencia e Prokurimit Publik personave përgjegjës të përfshirë në hetimin administrativ dhe të dokumentojë njoftimin.

Neni 60

Detyrimi për bashkëpunim Refuzimi i nëpunësit civil, i funksionarit ose autoritetit kontraktor për të dhënë informacion apo për të paraqitur dokumentacion që ka lidhje me procedurën nën hetim administrativ, sipas legjislacionit në fushën e mbro-

jtjes dhe të sigurisë, përbën shkak që komisioni i prokurimit publik ose Agjencia e Prokurimit Publik të kërkojnë marrjen e masave disiplinore ndaj personave përgjegjës.

KREU X
KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 61
Kundërvajtjet administrative

1. Shkelja e dispozitave të këtij ligji nga personat përgjegjës, kur nuk përbën vepër penale përbën kundërvajtje administrative dhe dënohet me gjobë, si më poshtë:

a) mospërmbushja e njërit prej detyrimeve të përcaktuara në nenet 2 dhe 7, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 20 000 deri 500 000 lekë;

b) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 9, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 30 000 deri 100 000 lekë;

c) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 10, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 200 000 lekë;

ç) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 13, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 500 000 lekë;

d) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 18, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 300 000 lekë;

dh) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 21, të këtij ligji,

dënohet me gjobë nga 50 000 deri 500 000 lekë;

e) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 28, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 20 000 deri 500 000 lekë;

ë) mospërmbushja e njërit prej detyrimeve të përcaktuara në nenet 30 dhe 31, të këtij ligji dënohet me gjobë nga 50 000 deri 200 000 lekë;

f) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 32, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 500 000 lekë;

g) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 33, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 30 000 deri 500 000 lekë;

gj) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 34, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 30 000 deri 200 000 lekë;

h) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 35, të këtij ligji,

dënohet me gjobë nga 30 000 deri 100 000 lekë;

i) mospërmbushja e njërit prej detyrimeve të përcaktuara në nenet 37 dhe 38, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 30 000 deri 300 000 lekë;

j) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 44, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 500 000 lekë;

k) mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 46, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 100 000 lekë; mospërmbushja e detyrimit të përcaktuar në nenin 53, të këtij ligji, dënohet me gjobë nga 50 000 deri 500 000 lekë.

2. Gjoba vendoset nga Agjencia e Prokurimit Publik.

3. Masa e gjobës vendoset në raport me vlerën e përlllogaritur të kontratës dhe sipas përcaktimeve në rregullat e prokurimit në fushën e mbrojtjes dhe të sigurisë, të miratuar më vendim të Këshillit të Ministrave.

4. Në të gjitha rastet e mësipërme dhe në çdo rast tjetër të shkeljes së dispozitave të këtij ligji, kur personat përgjegjës nuk dënohen me gjobë kërkohet dhënia e masave disiplinore ndaj tyre.

5. Personat e interesuar mund të bëjnë ankim në gjykatën kompetente kundër vendimit të dhënë për dënimin me gjobë. Nga momenti i paraqitjes së ankimit në gjykatën kompetente deri në dhënien e vendimit gjyqësor të formës së prerë të gjykatës, pagimi i gjobës pezullohet

6. Përgjegjësia për vjeljen e gjobave, të vendosura sipas pikës 1, të këtij neni, është e autoritetit kontraktor.

Bruksel, 1- 2 dhjetor 2020: Takim i ministrave të Jashtëm të NATO-s

Përshtatje e vazhdueshme ndaj sfidave globale të sigurisë

Ministrat e Jashtëm të NATO-s gjithashtu vlerësuan ndryshimin global në ekuilibrin e fuqisë me rritjen e Kinës

Ministrat e Jashtëm të NATO-s u takuan përmes një video konference të sigurt të martën dhe të mërkurën (1-2 dhjetor 2020) për të diskutuar çështjet kyçe për Aleancën. Ato përfshinin një raport të panelit të ekspertëve të jashtëm se si të përshtatet më tej NATO për të ardhmen, adaptimin e vazhdueshëm të NATO-s, vendosjet ushtarake të Rusisë, ngritjen e Kinës dhe misionin trajnues të NATO-s në Afganistan.

Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg tha se Afganistani kishte bërë një rrugë të gjatë që kur forcat e NATO-s hynë në vend pas sulmeve të 11 shtatorit në Shtetet e Bashkuara. Ai nënvizoi angazhimin e NATO-s për sigurinë e Afganistanit dhe procesin e paqes: “Në muajt në vazhdim, ne do të vazhdojmë të vlerësojmë praninë tonë bazuar në kushtet në terren. Ne përballemi me një dilemë të vështirë. Nëse do të largohemi, dhe rrezikojmë që Afganistani të bëhet edhe një herë një strehë e sigurt për terroristët ndërkombëtarë. Ose qëndrojmë, dhe rrezikojmë një mision më të gjatë, me dhunë të ripërtërirë. Çfarëdo rruge që të zgjedhim, është e rëndësishme që ta bëjmë së bashku, në një mënyrë të koordinuar dhe të qëllimshme.”

Ministrat gjithashtu adresuan vendosjet ushtarake të Rusisë rreth Aleancës, nga Veriu i Lartë në Siri dhe Libi. Në një sesion të veçantë, ata diskutuan mbi Gjeorgjinë dhe Ukrainën lidhur me situatën e sigurisë në rajonin e Detit të Zi dhe mbështetjen e vazhdueshme të Aleancës për të dy partnerët.

Ministrat e Jashtëm të NATO-s gjithashtu vlerësuan ndryshimin global në ekuilibrin e fuqisë me rritjen e Kinës. Në diskutim me ta u bashkuan partnerët e Azi-Paqësorit, Australia, Japonia, Zelanda e Re dhe Koreja e Jugut dhe gjithashtu Finlanda, Suedia dhe Përfaqësuesi i Lartë i Bashkimit Evropian. Sekretari i Përgjithshëm tha se “Kina nuk është kundërshtari ynë. Rritja e saj paraqet një mundësi të rëndësishme për ekonominë dhe tregtinë tonë. Ne duhet të angazhohemi me Kinën për çështjet të tilla si kontrolli i armëve dhe ndryshimi i klimës. Por ka edhe sfida të rëndësishme për sigurinë tonë. Kina po investon masivisht në armë të reja. Po na afrohet, nga Arktiku në Afrikë dhe duke investuar në infrastrukturën tonë. Kina nuk i ndan vlerat tona. Nuk respekton të drejtat themelore të njeriut dhe përpjeket të frikësojë vendet e tjera. Ne duhet ta trajtojmë këtë së bashku, si aleatë të NATO-s, dhe si një komunitet i vendeve me të njëjtin mendim”.

Ministrat gjithashtu diskutuan përshtatjen e vazhdueshme të NATO-s përmes iniciativës NATO 2030, duke përfshirë një raport nga një grup ekspertësh të caktuar nga Sekretari i Përgjithshëm. Sekretari i Përgjithshëm do të vazhdojë konsultimet e tij me aleatët, shoqërinë civile, udhëheqësit e rinj, parlamentarët dhe sektorin privat përpara se të paraqesë rekomandimet e tij për Udhëheqësit e NATO-s vitin e ardhshëm.

Fjala e Sekretarit të Përgjithshëm, Jens Stoltenberg, në konferencën online për shtyp, pas ditës së parë dhe të dytë të takimeve të ministrave të Jashtëm të NATO-s

Përshtatja më tej e Aleancës për të ardhmen

“NATO mbështet procesin e paqes afgane dhe si pjesë e kësaj, ne kemi rregulluar praninë tonë. Ndërsa Shtetet e Bashkuara kanë vendosur të ulin më tej numrin e trupave të tyre në 2.500, misioni trajnues i NATO-s vazhdon. Mbi gjysma e forcave tona janë tani,

jo-SH.B.A. Ministrat e bënë të qartë se të gjithë aleatët mbeten të përkushtuar në mision për të mbështetur forcat afgane të sigurisë në luftën kundër terrorizmit.

Ndërsa vazhdojmë të vlerësojmë situatën në Afganistan, është e qartë se do të përballemi me një pikë kthese në fillim të vitit të ardhshëm. Nëse qëndrojmë, rrezikojmë të vazhdojmë luftën dhe një angazhim edhe më afatgjatë. Nëse largohemi, ne rrezikojmë që Afganistani përsëri të bëhet një strehë e sigurt për terroristët ndërkombëtarë dhe humbim fitimet e bëra me një sakrificë të tillë. Pra, ka një çmim për të qëndruar më gjatë.

Ne gjithashtu diskutuam vendosjet e vazhdueshme ushtarake të Rusisë në rajonin tonë, si dhe kontrollin e armëve. Ne e shohim Rusinë që shkel dhe minon traktatet dhe vendosjen e armëve të reja. Ministrat shprehën mbështetjen për ruajtjen e kufizimeve të armëve bërthamore dhe për zhvillimin e një regjimi më të plotë të kontrollit të armëve. Ne të gjithë e dimë që traktati i ri START do të skadojë shkurtin e ardhshëm, kështu që koha po mbaron. Ne e mirëpresim dialogun midis Shteteve të Bashkuara dhe Rusisë për të gjetur një rrugë përpara.

Ne gjithashtu adresuam situatën në Mesdheun Lindor. Duke punuar së bashku këtu në NATO, ne kohët e fundit kemi zhvilluar një mekanizëm ushtarak të de-konfliktit midis Greqisë dhe Turqisë. Një linjë e nxehtë midis dy aleatëve dhe anulimi i stërvitjeve specifike ushtarake. Unë jam i përkushtuar për të forcuar më tej këtë mekanizëm, për të ndërtuar masa më gjithëpërfshirëse për ndërtimin e besimit.

Ne gjithashtu diskutuam projektin NATO2030 se si mund ta bëjmë Aleancën tonë të fortë edhe më të fortë. Në fillim të këtij viti, unë caktova një grup ekspertësh për të mbështetur punën time në adaptimin e vazhdueshëm të NATO-s. Grupi, i udhëhequr nga bashkëkryetarët Thomas de Maiziëre dhe Wess Mitchell, tani ka përfunduar punën e tij. Sot bashkëkryetarët informuan ministrat për gjetjet e tyre dhe sapo e kemi bërë

publik raportin e tyre. Dua të falënderoj të gjithë anëtarët e grupit për përpjekjet dhe përkushtimin e tyre. Raporti i tyre tregon se NATO është e shkathët. Ajo pranon që vitet e fundit ne kemi qenë në gjendje të përshtatemi, si ushtarakisht ashtu edhe politikisht. Raporti gjithashtu demonstroi se konsultimi politik dhe puna e vendimmarrjes në NATO. Pra, ne ndërtuam mbi baza të forta, puna e tij përfundon sot dhe është një hyrje në NATO2030.”

Diskutime mbi ndryshimin në ekuilibrin global të fuqisë

“Sapo kemi përfunduar dy takime produktive. Të dy me partnerë të vlerësuar për çështje strategjike që ndikojnë në sigurinë tonë të përbashkët. Ne diskutuam ndryshimin në ekuilibrin global të fuqisë dhe ngritjen e Kinës me partnerët tanë Azi-Paqësor - Australi, Japoni, Zelandën e Re dhe Korenë e Jugut, si dhe Finlanda dhe Suedia, dhe Përfaqësuesi i Lartë i Bashkimit Evropian.

Kina nuk është kundërshtarë e NATO-s. Është e qartë se ngritja e Kinës mund të ofrojë mundësi të reja. Për shembull për tregtinë dhe angazhimin për çështje globale, të tilla si kontrolli i armëve dhe ndryshimi i klimës. Por ka edhe sfida. Kina ka buxhetin e dytë më të madh të mbrojtjes në botë dhe po investon shumë në aftësi të reja dhe Kina nuk i ndan vlerat tona. Misioni të drejtat e njeriut. Ajo ngacmon vendet e tjera dhe gjithnjë e më shumë po përfshihet në një konkurs sistemik me ne. Kështu që komuniteti i demokracive me të njëjtin mendim duhet të punojë së bashku. Sepse ne kemi një interes të përbashkët për të mbrojtur vlerat tona të përbashkëta, përfundimi i qëndrueshmërisë së shoqërive, ekonomive dhe institucioneve tona dhe duke respektuar rendin e bazuar në rregulla.

Në këtë ministerial, ne ramë dakord për një raport gjithëpërfshirës për Kinën. Vlerësuam zhvillimin ushtarak të Kinës, aktivitetin e saj në rritje në rajonin tonë dhe pasojat për qëndrueshmërinë e NATO-s, përfshirë kur bëhet fjalë për teknologjitë në zhvillim dhe infrastrukturën tonë kritike. Sot, ne gjithashtu diskutuam se çfarë mund të bëjë më shumë NATO me partnerët tanë. Të tilla si ndarja e informacionit dhe depërtimit; promovimin e qasjeve të përbashkëta, përfshirë këtu në hapësirën kibernetike; dhe forcimin e rregullave dhe normave globale, për shembull mbi kontrollin e armëve. Gjatë vitit të kaluar, ne kemi parë një ndryshim të rëndësishëm në kuptimin tonë të Kinës. Një konvergencë në rritje e pikëpamjeve, si brenda NATO-s, ashtu edhe me partnerët tanë. Sfidat e ngritura ndaj sigurisë sonë nga ngritja e Kinës është gjithashtu një arsye kryesore pse NATO duhet të marrë një qasje më globale. Dhe kjo është një pjesë kritike e projektit tim NATO 2030 për të forcuar më tej Aleancën tonë për të ardhmen. Ne mbetemi të gatshëm të angazhohemi me Kinën, siç po bëjmë tashmë. Por, si një fuqi në rritje, Kina duhet të respektojë rendin e bazuar në rregullat ndërkombëtare. Në seancën tonë të dytë sot, ne na u bashkuam ministrat e Jashtëm të Gjeorgjisë dhe Ukrainës. Ne adresuam situatën e sigurisë në rajonin e Detit të Zi, e cila është e një rëndësie strategjike. Rusia vazhdon të shkelë sovranitetin dhe integritetin territorial të Gjeorgjisë dhe Ukrainës. Ajo vazhdon vendosjen e saj ushtarake në Krim dhe

gjithnjë e më shumë vendos forcat në rajonin e detit të Zi.

NATO po përgjigjet duke forcuar praninë në tokë, në det dhe në ajër. Vetëm javën e kaluar, avionët e NATO-s u stërvitën së bashku me shkatërruesin e marinës amerikane - USS Donald Cook-në Detin e Zi. Ministrat diskutuan gjithashtu zhvillimet në Bjellorusi dhe Nago-Karabak. Si Minsku ashtu edhe Moska duhet të respektojnë të drejtën e njerëzve të Bjellorusisë për të përcaktuar të ardhmen e tyre, përmes një dialogu politik gjithëpërfshirës.

Ne e mirëpresim ndërprerjen e armiqësive në Karabak. Zgjidhja e plotë e këtij konflikti duhet të gjendet përmes mënyrave politike dhe diplomatike. Gjeorgjia dhe Ukraina janë partnerë të vlerësuar të NATO-s. Të cilët japin kontribute të rëndësishme në misionet tona. Sot, ne rivendosëm mbështetjen tonë për integritetin territorial dhe sovranitetin e Gjeorgjisë dhe Ukrainës. Ne diskutuam për programet e tyre të reformave dhe ne jemi duke rritur mbështetjen tonë praktike. Jam i kënaqur që aleatët dhe Gjeorgjia miratuan Paketën Thelbësore të Azhurnuar NATO-Gjeorgji, rritja e mbështetjes sonë politike. Ministrat ranë dakord për hapa të mëtejshëm për të përmirësuar ndërgjegjësimin tonë të situatës në rajon dhe për të forcuar dialogun tonë me të dy partnerët.”

“Ta bëjmë NATO-n një Aleancë edhe më të fortë”

Grupi i ekspertëve i NATO-s i paraqet raport Sekretarit të Përgjithshëm

Një grup i pavarur, i bashkëkryesuar nga Dr. Thomas de Maiziëre dhe Dr. Wess Mitchell, i dorëzoi të mërkurën (25 nëntor 2020) një raport Sekretarit të Përgjithshëm të NATO-s Jens Stoltenberg “se si ta bëjmë NATO-n një Aleancë edhe më të fortë”. Raporti i grupit është nga një sërë kontributesh në iniciativën e Sekretarit të Përgjithshëm NATO 2030.

“Sekretari i Përgjithshëm do të vazhdojë të konsultohet me Aleatët, parlamentarë, shoqërinë civile, sektorin privat dhe të rinjtë. Bazuar në të gjitha këto kontribute, Sekretari i Përgjithshëm do të paraqesë rekomandimet e tij për Udhëheqësit e NATO-s kur ata takohen vitin e ardhshëm. Ministrat e Jashtëm të NATO-s diskutuan raportin si pjesë e një bisede më të gjerë mbi NATO 2030 në takimin e tyre virtual në 1 dhjetor. Raporti i grupit do të jetë i disponueshëm në faqen e internetit të NATO-s pasi t’u paraqitet aleatëve”.

Grupi përbëhej nga: Greta Bossenmaier (Kanada), Anja Dalgaard-Nielsen (Danimarkë), Hubert Védrine (Francë), Thomas de Maiziëre (Gjermani), Marta Dassù (Itali), Herta Verhagen (Hollandë), Anna Fotyga (Poloni), Tacan Ildem (Turqi), John Bew (Mbretëria e Bashkuar) dhe Wess Mitchell (Shtetet e Bashkuara).

Danimarka merr kryesimin e Misionit të NATO-s në Irak

Gjenerallejtnant Per Pugholm Olsen i Forcave të Armatosura Daneze është Komandanti i ri i Misionit të NATO-s në Irak, pas një ceremonie ndryshimi të komandës të mbajtur në Bagdad më 24 nëntor 2020. Ai pason gjeneralmajor Jennie Carignan të Forcave të Armatosura Kanadeze, i cili kishte marrë komandën e misionit në nëntor 2019. Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Jens Stoltenberg tha se, “Unë falënderoj gjeneralmajorin Carignan për udhëheqjen e tij të jashtëzakonshme gjatë një periudhe shumë sfiduese. I uroj Gjenerallejtnant Pugholm Olsen çdo sukses si komandant i ri dhe shpresoj të punoj me të, pasi ne vazhdojmë të zgjerojmë misionin tonë, siç kërkohet nga qeveria irakiane.” Misioni i NATO-s në Irak u nis në Samitin e NATO-s në Bruksel në korrik 2018, pas një kërkesë nga qeveria irakiane. Misioni është themeluar në Bagdad në tetor 2018, është një mision këshillues dhe trajnues që ndihmon Irakun në ndërtimin e institucioneve të sigurisë dhe forcave të armatosura më të qëndrueshme, transparente, gjithëpërfshirëse dhe efektive, në mënyrë që ata të jenë më të aftë për të luftuar terrorizmin në të gjitha format dhe manifestimet e tij, prandalojë kthimin e ISIS dhe stabilizojnë vendin.

ZËVENDËS SEKRETARI I PËRGJITHSHËM I NATO-S:

NATO ka 6.000 shkencëtarë të përkushtuar ndaj në teknologjive

Shoqëritë tona duhet të jenë të gatshme për teknologji dhe siguri të sektorit të teknologjisë

Duke folur në Dialogun e Sektorit Konfidencial të NATO-s të organizuar nga GLOBSEC të më 25 nëntor 2020, Zëvendës Sekretari i Përgjithshëm i NATO-s Mircea Geoană tha që NATO duhet të vazhdojë të konkurrojë në hapësirën e betejës ku konfliktet përcaktohen sa nga bajtët dhe të dhënat e mëdha se sa nga plumbat dhe luftanijet.

Ai vuri në dukje se NATO po përballet me një garë teknologjike për të zbatuar dhe përvetësuar teknologji të reja. Kjo gjithashtu do të thotë të kesh njerëzit, paratë dhe strukturat e duhura në vend. “Koronavirusi shpesh quhet si një ngjarje e mjellmës së zezë. Ndikim i lartë, por shumë i pabesueshëm. Ndërsa teknologjia në zhvillim është më shumë si një rinoceront gri. Ndikim i lartë dhe shumë i mundshëm. Të gjithë e shohim duke ardhur. Injorimi i saj – do të jetë në rrezikun tonë”, tha Zëvendës Sekretari i Përgjithshëm. Z. Geoană theksoi se NATO, e sfiduar nga vendet që nuk ndajnë vlerat e saj ose nuk luajnë me të njëjtat rregulla, është e gatshme dhe vazhdon të përshtatet.

“Demokracitë tona të hapura, modelet arsimore – të gjitha ato sjellin nivele kreativiteti dhe përçarje që format e tjera të qeverisjes nuk mundën. Kompanitë e mëdha konkurrojnë me fillestarët për të gjeneruar një mendim të ri. Kjo nxit inovacionin, inkurajon konkurrencën e shëndetshme dhe ndërton qëndrueshmërinë shoqërore”, vuri në dukje ai.

Zëvendës Sekretari i Përgjithshëm kujtoi se udhëheqësit e NATO-s mbështetën një udhërrëfyes mbi teknologjitë në zhvillim dhe përçarës dhjetorin e kaluar. NATO gjithashtu ka një rrjet të mirë punues me mbi 6,000 shkencëtarë dhe inxhinierë të përkushtuar në integrimin e teknologjive më të përparura në platformat e NATO-s dhe aleatëve. Dialogët e sektorit privat të NATO-s 2030 me GLOBSEC kërkojnë të thellojnë përfshirjen e sektorit privat në të gjithë sferën transatlantike dhe në avancimin e agjendës së NATO-s, në frymën e NATO 2030 të zgjerimit të diskutimit publik të roleve aktuale dhe të ardhshme të NATO-s dhe evolucionin e ardhshëm.

Shkenca e NATO-s

Radari i ngritur në lartësi të mëdha nga balona ("BALSAR")

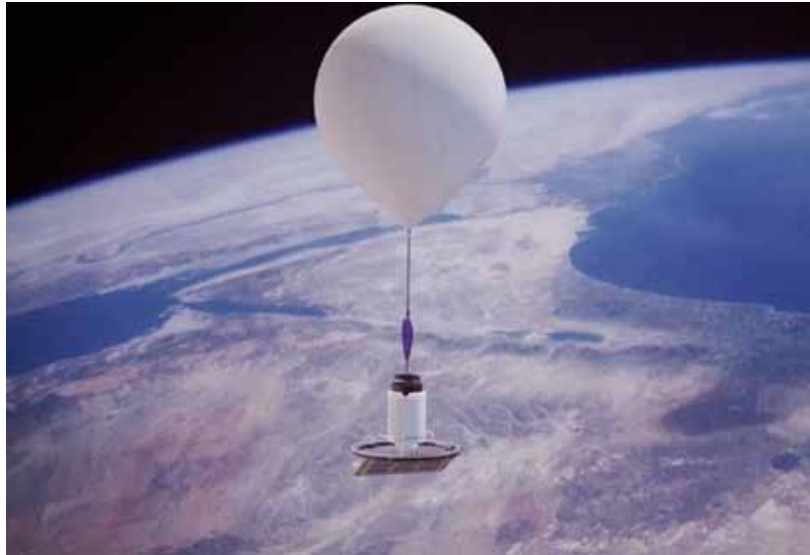
Deri tani, dy opsionet e vetme për të marrë një pamje të madhe nga lart kanë qenë avionët ose satelitët, të dyja janë të shtrenjta dhe kërkojnë infrastrukturë. Por balonat në lartësi të mëdha të pajisura me një lloj të ri radari premtojnë të jenë të lira, të shpejta dhe të kursejnë karburant. Në këtë episod të Shkencës së NATO-s, po sjellim nga Universiteti i Pizës, ku shkencëtarët e NATO-s po punojnë për sistemin në partneritet me Universitetin e Uellsit të Ri Jugor në Australi dhe me mbështetjen e Programit të Shkencës për Paqen dhe Sigurinë (SPS) të NATO-s. Pyetje dhe përgjigje me shkencëtarin Marco Martorella

Projekti i radarit ("BALSAR") i ngritur nga balona në lartësi të mëdha ka vazhduar që nga viti 2017. Cilat janë disa nga mësimet kryesore të nxjerra ose përparimet që keni bërë që nga ajo kohë?

Ka pasur shumë mësimë që kemi nxjerrë që kur kemi filluar projektin BALSAR së bashku me Universitetin e Uellsit të Ri Jugor (UNSW). Një nga mësimet kryesore që kemi mësuar është se misionet stratosferike kanë një sërë ndryshimesh të forta në lidhje me misionet hapësinore (mbi 100 km) dhe ajrore (nën 13,000 m). Dallime të tilla ndikojnë shumë në hartimin e sistemit, pasi ato kërkojnë shumë vëmendje për kushtet mjedisore, të cilat ndryshojnë në mënyrë drastike nga momenti kur platforma ngrihet deri në momentin që arrin në stratosferë. Shumë pajisje kanë diapazon të funksionimit që nuk plotësojnë kërkesat për devijime të mëdha të temperaturës dhe presionit. Sidoqoftë, ne kemi arritur të përparojmë me projektin tonë deri në pikën ku të dy platforma dhe ngarkesa janë mbledhur dhe ne jemi të gatshëm të integrojmë sistemin tonë (radarin dhe platformën) sa më shpejt që të jemi në gjendje të udhëtojmë në Australi, ku sistemi do të fluturojë në misionin e tij të parë.

Cilat janë disa nga sfidat ose pengesat më të mëdha që keni kapërcyer – ose me të cilat akoma po përballemi – gjatë punës në këtë projekt?

Edhe profesori Elias Aboutanios nga UNSW (partneri ynë në këtë projekt) edhe unë, ishim plotësisht të vetëdijshëm për numrin e sfidave të vështira që qëndronin pas idesë sonë. Një nga sfidat tona më të mëdha lidhet me shpërndarjen e nxehtësisë në lartësi të mëdha. Në një mjedis ku temperaturat bien me dhjetëra gradë nën zero, mund të mendohet se temperatura e

lartë e disa përbërësve nuk do të ishte problem. E vërteta është se disa përbërës, të tillë si amplifikatori i energjisë, prodhojnë shumë nxehtësi që duhet shpërndarë. Në mënyrë tipike, rrjedha e ajrit e gjeneruar nga tifozët është e mjaftueshme për të qetësuar përbërës të tillë. Problemi është se në lartësi kaq të mëdha, ajri është aq i pakët (rreth 1 përqind e presionit të ajrit në nivelin e detit) sa nuk është i mjaftueshëm për të qetësuar amplifikatorin e energjisë. Na u desh të krijojmë një dizajn të veçantë

për t'u siguruar që temperatura të mbahet nën pragun e sigurisë.

Nëse diçka do të shkonte keq gjatë fluturimit të tullumbace, çfarë do të ndodhte me tullumbacen dhe teknologjinë radar që ajo mbart?

Ka një numër gjërash që mund të shkojnë keq gjatë një misioni. Pavarësisht, tullumbacia është një pjesë e harxhueshme e sistemit, pasi ajo kurrë nuk e bën atë përsëri në tokë. Kostot e lidhura me tullumbacen dhe heliumin

për ta bërë atë të fluturojë janë pjesë e kostove të misionit. Ngarkesa, e cila përbëhet nga radari dhe pajisjet e mirëmbajtjes shtëpiake që shoqërojnë radarin (të tilla si bateritë; telemetria, sistemi i gjurmimit dhe komandimit (ose TT&C); stabilizuesi; etj.) Janë bashkangjitur në një parashutë, e cila i sjell ata përsëri në tokë. Nëse diçka shkon keq dhe tullumbace shpërthen gjatë një misioni, parashuta hapet automatikisht gjatë zbritjes. Sistemi është i pajisur me një GPS dhe një emetues radio, të cilat zbulojnë pozicionin e tij çdo sekondë. Një pajisje gjurmimi lejon stafin në tokë të arrijë sistemin dhe ta rimarrë atë. Vlen të theksohet se ky sistem rikuperimi përdoret në misione që përfundojnë rregullisht me një komandë nga toka, jo vetëm në situata emergjente.

Si ishte përkatësia juaj në zhvillimin e këtij projekti?

Sfondi im personal përqendrohet në radar dhe ishte e nevojshme të zhvilloja një radar ad-hoc për këtë mision. Së bashku me UNSW, ku është e pranishme ekspertiza që është e rëndësishme për platformën (balona dhe pajisjet e mirëmbajtjes së shtëpisë), ne kemi kombinuar njohuritë tona për të ndërtuar dhe integruar të gjitha pjesët që përbëjnë sistemin BALSAR.

Si është të punosh me ekepe me qendër në Itali dhe Australi? A është e vështirë të menaxhohet distanca dhe diferenca kohore?

Distanca është sigurisht një faktor për t'u marrë parasysh, pasi takimet fizike janë të mundshme vetëm në raste shumë të kufizuara (një ose dy herë në vit). Gjithashtu, ndryshimi në kohë e bën të vështirë mbajtjen e takimeve virtuale, pasi njëra palë duhet të punojë jashtë orarit të rregullt për të marrë pjesë në një takim. Sidoqoftë, duke e ditur këtë paraprakisht, ne kemi planifikuar dhe ndarë punën tonë në mënyrë që të mund të zhvillojmë pjesë të saj në mënyrë të pavarur dhe t'i mbajmë nevojat e koordinimit në minimum. Sigurisht, pandemia COVID-19 i ndërlikoi më tej planet tona. Ajo ka zvogëluar në zero aftësinë tonë për t'u takuar personalisht dhe aktualisht po na pengon të përfundojmë integrimin e sistemit dhe të vazhdojmë me lëshimin e parë të tullumbace.

Si kontribuon kërkimi juaj dhe

projekti BALSAR në një siguri më të madhe?

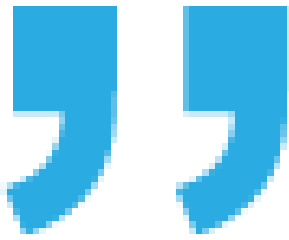
Në paqe dhe krizë, ka shumë situata ku sensorët janë të nevojshëm për të marrë një nivel të vetëdijes së situatës që mund të plotësojë një pamje operacionale. Midis sensorëve të tillë, radari ka avantazhin e të parit në çdo mot dhe kushte ndriçimi, për shkak të frekuencave shumë më të ulta në të cilat operon. Si me çdo sensor tjetër, sidoqoftë, radari ka kufizime për sa i përket shikimit të vështirimit si dhe rrezes. Për këtë arsye, ajo zakonisht transportohet nga platforma që mund ta marrin radarin më afër dhe në dukshmëri të zonës me interes. Platformat tipike që përdoren gjatë misionëve të tilla janë avionët, helikopterët dhe satelitët, megjithëse në ditët e sotme përdorimi i dronëve dhe mjeteve ajrore pa pilot (UAV) po bëhet gjithnjë e më i përhapur. Sidoqoftë, përdorimi i balonave paraqet një platformë tjetër të mundshme që lejon që zonat e mëdha të monitorohen me një kosto të ulët. Kjo teknologji mund të përdoret për të zgjeruar mbulimin e sensorëve me një kosto të ulët, duke mundësuar një sistem më efektiv të mbikëqyrjes që mund të përdoret gjatë paqes dhe krizës, duke kontribuar në kontrollin e kufirit, vlerësimin e katastrofës dhe detyra të tjera.

Si i imagjinoni rezultatet e këtij projekti të përdoren në të ardhmen?

Një përdorim i mundshëm i kësaj teknologjie mund të ndihmojë në mbikëqyrjen e Detit Mesdhe. Në veçanti, trafikimi i paligjshëm i njerëzve, armëve dhe drogës duhet të monitorohet vazhdimisht dhe nëpër zona të gjera të detit. Një sistem radari i drejtuar nga tullumbace do të ishte ideal, pasi ai do të lëshohej nga një anije në det përpara se të ngrihej në lartësitë stratosferike, ku do të fillonte të mbledhte të dhëna radari dhe të përfundonte misionin pasi të udhëtonte për disa qindra kilometra. Sistemi do të jetë në gjendje të mbulojë zona të gjera dhe të dhënat e mbledhura do të përdoren për të zbuluar dhe imazhuar objekte në det, dhe për të identifikuar ata që po kryejnë veprime të paligjshme. Një anije e dytë do të përdoret për të rikuperuar ngarkesën dhe për ta ripërdorur atë për një mision tjetër. Një grup sistemesh të tilla do të ishte i nevojshëm për të garantuar një mbikëqyrje të vazhdueshme të zonës dhe kostoja e ulët e sistemit BALSAR do të kënaqte kërkesat në lidhje me koston e këtij lloji të operacionit.

Bordi i Auditorëve të NATO-s, raporti vjetor 2019

Bordi Ndërkombëtar i Auditorëve për NATO (IBAN) është organi i pavarur dhe i jashtëm i auditimit për NATO. IBAN operon sipas një Karte të miratuar nga Kombet dhe përbëhet nga gjashtë Anëtarë të Bordit të Pavarur (një Kryetar) i emëruar nga Këshilli i Atlantikut të Veriut (Këshilli) nga kandidatët e emëruar nga shtetet anëtare që janë zyrtarë të rangut të lartë të organeve të tyre të auditimit ose administratës kombëtare. Funksioni i IBAN është të ofrojë siguri dhe këshilla për Këshillin dhe, përmes Përfaqësuesve të Përhershëm të tyre, për Qeveritë e vendeve anëtare, përmes auditimeve të tij, të cilat ndërmerren në përputhje me parimet e standardeve të auditimit të Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI). IBAN kontrollon pasqyrat financiare të të gjitha organeve të NATO-s dhe shpenzimet e bëra nga vendet anëtare ose organet e NATO-s në lidhje me Programin e Sigurisë dhe Investimeve të NATO-s (NSIP). Ai gjithashtu kontrollon performancën e aktiviteteve dhe programeve të NATO-s për sa i përket efikasitetit, efektivitetit dhe ekonomisë. Për më tepër, Këshilli mund të ngarkojë IBAN të kontrollojë subjekte të tjera jo-NATO shumë-kombëtare në të cilat NATO ka një interes të veçantë. Raportet speciale për Këshillin mund të lëshohen nga IBAN për çështjet përkatëse që i konsideron të denja për vëmendje. Llogaridhënia dhe transparenca ndaj aktorëve të jashtëm të interesit është gjithashtu një vlerë thelbësore e NATO-s dhe raportet e paklasifikuara IBAN zbulohen për publikun në përputhje me një politikë të miratuar nga Këshilli.

Gjeneral Rama shprehu mirënjohjen dhe vlerësimin e lartë për kontributin dhe angazhimin e Ekipit Këshillëdhënës dhe Ndërlidhës të NATO-s për zhvillimin dhe avancimin e FSK-së në të gjitha aspektet. Ai e njoftoi gjeneralin Wolters për të arriturat e FSK-së, procesin e tranzicionit, si dhe shkallën e ngritjes së aftësive dhe kapaciteteve mbrojtëse të FSK-së.

GJENERALLEJTËNANT RRAHMAN RAMA-GJENERAL TOD WOLTERS

FSK-ja po zhvillohet sipas standardeve të NATO-s

Komandanti i FSK-së, gjenerallejtënant Rrahman Rama zhvillon një vizitë zyrtare në Shtabin Suprem të Forcave Aleate të Evropës

Komandanti i FSK-së, gjenerallejtënant Rrahman Rama qëndroi në vizitë zyrtare në Shtabin Suprem të Forcave Aleate të Evropës (SHAPE) në Mons të Belgjikës ku u takua me komandantin Suprem të Forcave Aleate të NATO-s në Evropë (SACEUR), gjeneralin Tod Wolters. Fillimisht, gjeneral Rama falenderoi gjeneralin Wolters për angazhimin e trupave të NATO-së në kuadër të misionit të KFOR-it në funksion të sigurisë së përgjithshme në Kosovë si dhe mbështetjes së vazhdueshme në zhvillimin e qëndrueshëm të Kosovës. Gjithashtu, gjeneral Rama shprehu mirënjohjen dhe vlerësimin e lartë për kontributin dhe angazhimin e Ekipit Këshillëdhënës dhe Ndërlidhës të NATO-s për zhvillimin dhe avancimin e FSK-së në të gjitha aspektet. Ai e njoftoi gjeneralin Wolters për të arriturat e FSK-së, procesin e tranzicionit, si dhe shkallën e ngritjes së aftësive dhe kapaciteteve mbrojtëse të FSK-së.

Ndër të tjera, gjeneral Rama, ritheksoi se të gjitha aftësitë dhe kapacitetet operacionale të FSK-së zhvillohen sipas standardeve të NATO-s në mënyrë që të jenë të ndërprerueshme me forcat e vendeve anëtare të NATO-s. Ndërlidhur me këtë fakt, gjeneral Rama i shprehu gjeneralit Wolters, gatishmërinë për ofrimin e kapaciteteve të FSK-së për pjesëmarrje në operacionet paqeruajtëse të Aleancës për të

dhënë kontributin e saj në ruajtjen e paqes, stabilitetit dhe sigurisë së përgjithshme.

Nga ana e tij, gjenerali Wolters përgëzoi gjeneral Ramën si dhe shprehu mirënjohjen dhe vlerësimin e lartë për të arriturat e deritashme të FSK-së si dhe kontributin e saj në sigurinë, stabilitetin dhe prosperitetin e përgjithshëm në vend dhe rajon. Ndër të tjera ai rithek-

soi përkushtimin e NATO-s për paqen, sigurinë dhe stabilitetin në Kosovë dhe rajon. Të dy gjeneralët diskutuan për vazhdimin e bashkëpunimit të mëtejshëm të NATO-s përmes kapaciteteve të KFOR-it dhe mekanizmave tjerë të NATO-s me FSK-në përmes shkëmbimit të përvojave në funksion të ngritjes së kapaciteteve dhe profesionalizimit të FSK-së.

Ambasadori i Republikës së Hungarisë në Kosovë, József Bencze

Hungaria ofron eksperiencë për procesin e tranzicionit të FSK-së

Do të rriten aftësitë dhe kapacitetet operacionale, sipas standardeve të NATO-s në koordinim me partnerët

Komandanti i FSK-së, gjenerallejtënant Rrahman Rama priti ambasadorin e Republikës së Hungarisë në Kosovë, József Bencze. Në fillim, ambasadori Bencze vlerësoi lart të arriturat e deritashme të FSK-së duke shprehur gatishmërinë e shtetit hungarez dhe forcave të armatosura të saj në mbështetjen e mëtejme të FSK-së në kuadër të kornizës së marrëveshjes bilaterale në mes dy ministrave të mbrojtjes. Nga ana e tij, gjeneral Rama, falenderoi për vizitën dhe shprehu mirënjohjen për kontributin e deritashëm për sigurinë e përgjithshme të kontingjentit ushtarak të forcave hungareze në kuadër të KFOR-it. Ai gjithashtu kërkoj ofrimin e eksperiencës e forcave të armatosura hungareze për procesin e tranzicionit të FSK-së, si dhe procesin integruar euroatlantik në NATO. Ai gjithashtu e njoftoi se procesi aktual i tranzicionit është duke u zhvilluar për arritjen e aftësive dhe kapaciteteve operacionale me standarde të NATO-s në koordinim dhe transparencë të plotë me partnerët tanë. Në fund të dy u pajtuan për intensifikimin e angazhimeve për implementimin e kornizës së marrëveshjes në fushën e arsimimit dhe stërvitjes, shkëmbimit të përvojave në menaxhimin e burimeve njerëzore, menaxhimin e krizave, rrugën e integriteteve euroatlantike etj.

BOSNJË & DHE HERCEGOVINË

Ministri Quni në Konferencën e kartës së Adriatikut, A5-SHBA

Karta e Adriatikut-SHBA, është iniciativa që përputhet plotësisht me aspiratat tona në procesin e integriteteve euro-atlantike

programet e bashkëpunimit rajonal të mbrojtjes, me theks të veçantë në pandeminë aktuale COVID-19, ndikimit të saj në performancën e aktiviteteve të planifikuara të institucioneve të mbrojtjes, si dhe epoka post-COVID me rreziqet, sfidat dhe mundësitë.

Gjithashtu, në sesion të veçantë u shqyrtua rëndësia e partneritetit të NATO-s dhe integritetit euro-atlantik në menaxhimin e krizave dhe përbaljen e sfidave aktuale të sigurisë.

Në ekspozenë e tij, ministri Quni ofroi informacionet kryesore për ndikimin e pandemisë COVID-19 në Kosovë dhe masat reaguese anti-covid të qeverisë së vendit me institucionet ekzekutive të saj. Ai theksoi rolin dhe misionin e Ministrisë së Mbrojtjes dhe FSK-së me aftësitë dhe kapacitetet e saj operacionale në mbështetjen ushtarake të autoriteteve civile dhe qytetarëve të vendit në përgjithësi në efektivitetin dhe efikasitetin e masave

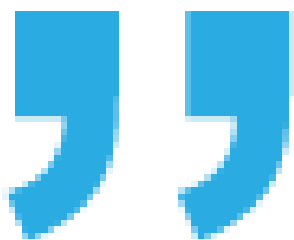
anti-covid.

Gjithashtu, ministri Quni, i njoftoi homologët e tij edhe me sfidat që ka shkaktuar pandemia COVID-19 në funksionalitetin e Ministrisë së Mbrojtjes dhe operacionalitetin e përgjithshëm të FSK-së, pastaj procesin e realizimit të objektivave dhe aktiviteteve të planifikuara paraprakisht për periudhën përkatëse, mësimet e nxjerra nga kjo krizë dhe vizionin për të ardhmen.

Lidhur me rëndësinë e partneritetit të NATO-s dhe integriteteve euroatlantike, ai theksoi se, Karta e Adriatikut-SHBA, është iniciativa që përputhet plotësisht me aspiratat tona në procesin e integriteteve euro-atlantike dhe me vullnetin tonë për të qenë anëtare e plotë e saj. "Ne dëshirojmë të jemi ofrues të sigurisë dhe jo vetëm konsumues të saj. Duam të japim kontributin tonë në të gjitha çështjet që janë brengë e rajonit. Kemi vullnetin ta bëjmë këtë, dhe po ndërtojmë kapacitetet e duhura në këtë drejtim" tha në fund ministri Quni. Sipas agjendës, në fund të punimeve, ministrat e Mbrojtjes miratuan Deklaratën e Përbashkët me konkluzionet e konferencës.

Me ftesë të Ministrisë së Mbrojtjes së Bosnjës e Hercegovinës, Ministri i Mbrojtjes, Anton Quni, më 30 nëntor 2020, mori pjesë në konferencën e Kartës së Adriatikut, A5-SHBA, në nivel të ministrave të mbrojtjes.

Për shkak të rrethanave të krijuara nga kriza e pandemisë COVID-19, takimi u realizua përmes video-konferencës me pjesëmarrje edhe të ministrave të mbrojtjes nga Bosnja e Hercegovina, Shqipëria, Kroacia, Maqedonia, dhe Mali i Zi si anëtare të rregullta, përfaqësuesi nga Departamenti i Mbrojtjes së SHBA-së dhe Republika e Kosovës si vend me status të anëtarit vëzhgues. Konferenca u zhvillua në dy sesione plenare me temat të cilat u fokusuan në

“Armata jonë është tani një Armatë e NATO-s. Përvoja e madhe e miqve tanë nga Mbretëria e Bashkuar është një ndihmë e madhe për ne. Ndërsa jemi duke biseduar në Shkup, dy ekipe stërvitore britanike janë në Krivollak së bashku me ushtarët maqedonas, duke transferuar aftësitë e teknikave moderne të mbrojtjes ushtarake”,- tha ministrja.

MINISTRJA E MBROJTJES RADMILLA SHEKERINSKA

Maqedonia e Veriut dhe Mbretëria e Bashkuar janë dy aleatë të NATO-s

Maqedonia e Veriut dhe Mbretëria e Bashkuar po analizojnë mundësitë për zhvillimin e përbashkët dhe përdorimin e promovimin e poligonit ushtarak Krivollak

“Londra dhe Shkupi, edhe pse mijëra kilometra larg njëra-tjetrës, mund të jenë afër kur ndajnë vlera të përbashkëta. Ne kemi ndërtuar një bashkëpunim të fortë dhe aktiv mbi këto vlera, bazuar në faktin se Maqedonia e Veriut dhe Mbretëria e Bashkuar janë dy aleatë të NATO-s”,- tha ministrja e Mbrojtjes Radmilla Shekerinska, duke paralajmëruar marrjen e donacionit britanik në pajisje për një pjesë të Armatës maqedonase me vlerë 230 000 paund.

“Ky donacion do të ketë edhe një herë një ngjyrë të fortë të NATO-s dhe do të tregojë se Aleanca është këtu për të ndihmuar anëtarët e saj dhe për të ndërtuar vlera të përbashkëta përmes veprimit të përbashkët”,- shtoi ministrja pas takimit me ambasadorin e Mbretërisë së Bashkuar, Rachel Galloway ku dakorduan hapat e ardhshëm të partneritetit.

“Armata jonë është tani një Armatë e NATO-s. Përvoja e madhe e miqve tanë nga Mbretëria e Bashkuar është një ndihmë e madhe për ne. Ndërsa jemi duke biseduar në Shkup, dy ekipe stërvitore britanike janë në Krivollak së bashku me ushtarët maqedonas, duke transferuar aftësitë e teknikave moderne të mbrojtjes ushtarake”,- tha ministrja.

Maqedonia e Veriut dhe Mbretëria e Bashkuar po analizojnë mundësitë për zhvillimin e mëtejshëm të përbashkët dhe përdorimin dhe promovimin e poligonit ushtarak Krivollak, tha Shekerinska, duke shtuar se arsimi, trajnimi i përbashkët, zhvillimi i njësive të deklaruara të NATO-s, zhvillimi i perspektivës gjinore, të cilat janë pjesë e bashkëpunimit të përgjithshëm me Mbretërinë e Bashkuar kanë tejkaluar të gjitha pritjet për sa i përket dinamikës dhe intensitetit dhe kanë futur një cilësi të re në Armatën tonë.

Ambasadorja Galloway vuri në dukje se, siç tha ajo, angazhimi i Mbretërisë së Bashkuar për sigurinë në Maqedoninë e Veriut dhe në rajon do të rritet. “Elementët kryesorë të ekipit të Ushtrisë Britanike janë tashmë në Maqedoninë e Veriut dhe shqyrtojnë mundësitë se si mund të mbështesim, koordinojmë dhe zbatojmë trajnimin e mbrojtjes dhe të sigurisë për Armatën e Maqedonisë së Veriut dhe partnerët rajonalë, duke

përdorur objektet e shkëlqyera ushtarake në dhe përreth Krivollakut”,- tha ambasadorja.

Ajo shtoi se qëllimi i Mbretërisë së Bashkuar është të vazhdojë të ofrojë mbështetje përmes trajnimit, duke rritur intensitetin dhe shpeshësinë në vitin e ardhshëm. “Pa dyshim, ky është një shembull që së bashku ne jemi më të fortë dhe një dëshmi e aftësive kolektive të aleatëve të NATO-s”,- tha ambasadorja Rachel Galloway.

Katër llojet e angazhimit të armatës maqedonase

Ministrja Shekerinska ka sqaruar për TV 24 se armata maqedonase në situatën e krizës do të ketë katër lloje të angazhimit. “Njëri angazhim është prania më e madhe e forcave mjekësore nga Qendra Mjekësore Ushtarake në objekte të ndryshme shëndetësore, lloji i dytë është angazhimi i ekipeve të dezinfektimit, pjesa e tretë janë njësitë e Armatës në mbështetje të policisë, zakonisht të pozicionuara para objekteve shëndetësore për një rend më të mirë dhe e katërta “Lloji i mbështetjes, nëse paraqitet nevoja, është mbështetja e njësive inxhinierike për ndërhyrje para spitaleve”,- tha ministrja. Ministrja Shekerinska theksoi se trajtimi i krizës aktuale do të ishte shumë më i lehtë për punonjësit shëndetësorë dhe shtetin nëse ata që tani kritikojnë do të kishin miratuar më parë huan nga Banka Botërore për të rritur kapacitetin. “Në vend që ta mirëpresim me të gjitha kapacitetet, ne e mirëpritëm valën e dytë me një pjesë të kapaciteteve. “Unë mendoj se është me të vërtetë e papërshtatshme ti kritikojnë institucionet shëndetësore, pikërisht ata njerëz që ua lidhën duart dhe u morën paratë”,- tha Shekerinska.

Shekerinska: NATO investon në teknologji të avancuara

“Nëse një javë më parë morëm ndihmën e parë të madhe direkte nga NATO në formën e aparateve të frymëmarrjes dhe pajisjeve shtesë mjekësore, sot kemi një shans për të parë që NATO investon në teknologji të avancuara që do të na japin një mjet shtesë për t’u marrë me krizat”,- tha ministrja e Mbrojtjes, Radmilla Shekerinska në hapjen e Laboratorit për Menaxhim me Kriza në Akademinë Ushtarake, e cila është pjesë e projektit NIKS që synon digjitalizimin e menaxhimit të krizave.

Ministrja porositi, që kriza me koronën na tregoi se situatat e krizës nuk janë diçka për të cilën ne teorikisht duhet të përgatitemi, por që ato janë vërtetë pjesë e jetës sonë të përditshme. Ndërtimi i kapaciteteve për gjendje krize, theksoi ajo, është një investim në mbrojtjen e shëndetit të njeriut dhe jetës njerëzore.

Softueri që është pjesë e këtij projekti u jep mbështetje

shtesë të gjitha institucioneve që bashkëpunojnë në menaxhimin e krizave, për të qenë më të shpejtë dhe më efikas, veçanërisht në kriza, kur koha është një faktor kyç.

Në këtë kontekst, ministrja theksoi se pjesëmarrja jonë në programin e NATO-s, Shkenca për Paqen dhe Sigurinë, përpjekjet e Akademisë Ushtarake, e Qendrës për Menaxhimin e Krizave dhe bashkëpunimi me Laboratorin “Lincoln” nga SHBA, tregojnë se ne investojmë në teknologji të avancuara.

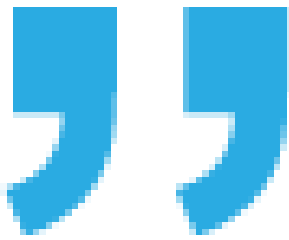
Me rëndësi të veçantë, nënvizoi ministrja, është që anëtarësimi në NATO dhe ngjarjet në lidhje me krizën e koronës na kanë treguar se Aleanca vërtetë beson në aleancë dhe se parimi i një për të gjithë, të gjithë për një nuk është thjesht një fjalë, por një veprim.

“Deri më tani jemi mbështetur në mbështetjen që vjen nga NATO dhe vendet anëtare, por në këtë mënyrë ne tregojmë se NATO është gjithashtu një investim në shkencën e brendshme, sepse përveç produkteve dhe softverit që u mor nga Laboratori Lincoln, ky është

rezultat edhe i shkencëtarëve tanë maqedonas të cilët vazhdojnë të punojnë në këtë mënyrë të përparuar të punës”,-tha ministrja.

Shefi i Katedrës së Sigurisë, Menaxhimit të Krizave, Mbrojtjes dhe Shpëtimit të Akademisë Ushtarake, Profesor Metodija Dojčinovski tha se qëllimi i laboratorit është realizimi i trajnimit bazë dhe të avancuar, mësimdhënies dhe punës kërkimore shkencore në lidhje me menaxhimin e krizave.

“Mjeti NIKS do të përmirësojë qasjen, masat dhe aktivitetet që institucionet shtetërore marrin në kuadër të parandalimit, paralajmërimit të hershëm dhe menaxhimit të krizës duke zvogëluar kohën për angazhimin e reaguesve të parë aty ku është e nevojshme”,-tha Dojčinovski. Procesi i trajnimit për përdorimin e këtij mjeti të përparuar, informoi ai, do të përfshijë udhëheqësit tanë të ardhshëm, kadetë të Akademisë Ushtarake të cilët do të jenë në gjendje të marrin pjesë në fushën e mbrojtjes, shpëtimit dhe menaxhimit të krizave.

Të gjithë anëtarët e forcave të armatosura kombëtare të dislokuara brenda eFP janë të sigurt dhe janë në nivelin e kërkuar të gatishmërisë operacionale, si dhe janë marrë merren të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar përhapjen e virusit COVID-19. Ministrat theksuan se kriza COVID-19 tregoi unitetin dhe qëndrueshmërinë e të gjithë aleatëve, të cilat, përmes ofrimit të ndihmës, treguan solidaritet dhe përkushtim për ruajtjen e vlerave të përbashkëta.

MINISTRI I MBROJTJES PREDRAG BOSKOVIC

Mali i Zi kontribuon në kufijtë lindorë të NATO-s

Në dhjetor 2018, Mali i Zi dërgoi njësinë e parë të zbulimit të këmbësorisë brenda grupit luftarak në Letoni, si pjesë e togës sllovene, nën komandën e Kanadasë

Ministri i Mbrojtjes Predrag Boskovic mori pjesë në 26 nëntor 2020, në takim të vendeve pjesëmarrëse në grupin e betejës në Letoni, brenda pranisë së forcuar të NATO-s në kufijtë lindorë (Prania e përparuar e përparuar-eFP), e cila u mbajt përmes konferencës video.

Gjatë takimit, ministrat u informuan për statusin e forcave brenda grupit betejës eFP në Letoni, të cilat, përkundër ndikimit të pandemisë COVID-19, po zbatojnë me sukses të gjitha detyrat e planifikuara në mënyrë që të ruajnë sigurinë në kufijtë lindorë të aleancës. Të gjithë anëtarët e forcave të armatosura kombëtare të dislokuara brenda eFP janë të sigurt dhe janë në nivelin e kërkuar të gatishmërisë operacionale, si dhe janë marrë merren të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar përhapjen e virusit COVID-19. Ministrat theksuan se kriza COVID-19 tregoi unitetin dhe qëndrueshmërinë e të gjithë aleatëve, të cilat, përmes ofrimit të ndihmës, treguan solidaritet dhe përkushtim për ruajtjen e vlerave të përbashkëta. Duke folur për format e ardhshme të bashkëpunimit, ministrat riafirmuan gatishmërinë e tyre për të vazhduar të kontribuojnë në një prani të forcuar në lindje dhe se rotacioni tjetër pritet në dhjetor.

Ministri Bošković kujtoi se Mali i Zi dërgoi një njësi zbulimi artilerie në Grupin Shumëkombësh të Betejës në Letoni në qershor, dhe me atë rast theksoi se Mali i Zi vazhdon të japë një kontribut aktiv në forcimin e parandalimit dhe mbrojtjes së përgjithshme të Aleancës. Ai deklaroi se një praktikë e tillë do të vazhdojë, pasi

përgatitja e rotacionit të pestë është duke u zhvilluar, e cila do të vendoset brenda kornizës së eFP në dhjetor. Gjithashtu, ministri theksoi se NATO ka treguar edhe një herë se është e aftë të përshtatet me sukses ndaj sfidave të reja të sigurisë dhe të ofrojë një përgjigje të përshtatshme.

Prania e forcuar e NATO-s në lindje u krijua në qershor 2017 në

Letoni, Lituani, Estoni dhe Poloni si një komponent i rëndësishëm parandalues dhe mbrojtës në kufijtë lindorë të Aleancës. Duke njohur rëndësinë e mbrojtjes kolektive, në dhjetor 2018, Mali i Zi dërgoi njësinë e parë të zbulimit të këmbësorisë brenda grupit luftarak në Letoni, si pjesë e togës sllovene, dhe nën komandën e Kanadasë.

Kazerna "Milovan Sharanovic" në Danilovgrad

Kursin Themelor të Oficerit e përfundojnë 39 oficerë

Ushtria e Malit të Zi është më e fortë nga 39 oficerë, të arsimuar në fakultete civile, të cilët kanë përfunduar me sukses Kursin Themelor të Oficerit në Qendrën e Trajnimit në Kazermën "Milovan Sharanovic" në Danilovgrad.

Për më shumë se dy muaj, ata fituan njohuri së bashku, ish civilë të cilët për herë të parë "shkelën" çizmet ushtarake duke kërkuar kurse trajnimi, si dhe kolegët e tyre që deri vonë ishin nënoficerë, por ndërkohë fituan nivelin e duhur të arsimimit, në një

karrierë ushtarake, të rekomanduar për gradën oficer.

Makineria, e cila përfshinte mjekë, psikologë, ekonomistë, kimistë, topografë dhe përfaqësues të profesioneve të tjera specifike të nevojshme për funksionimin e suksesshëm të ushtrisë, përballuan të gjitha vështirësitë e trajnimit, nga luftimet dhe operacionet makinerike, duke mësuar hollësinë e udhëheqjes, andragogjinë ushtarake, topografia, etj.

Oficerët e rinj do të vazhdojnë zhvillimin e tyre profesional në shërbim të popullit të tyre dhe shtetit, duke kontribuar në njohuritë në fushën për të cilën janë arsimuar.

Ministri i Mbrojtjes, Predrag Boskovic dhe Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Ushtrisë së Malit të Zi, Gjeneral Major Dragutin Dakic, vizituan në 27 nëntor 2020, kazemat "Marko Miljanov Popović", në vendbanimin Masline, ku po fillojnë punimet për rindërtimin e dy ndërtesave. Këto janë të destinuara për Kompaninë e Komunikimeve, Gardën e Nderit dhe Orkestrën Ushtarake.

"Është një konfirmim se ne po punojmë me zell për realizimin e një prej përparësive pas përfundimit të fazës së parë të modernizimit të forcave të armatosura, dhe kjo është ngritja e cilësisë së infrastrukturës së Ushtrisë Malazeze, veçanërisht kur bëhet fjalë për kazemat dhe objektet në kazemat e ushtrisë malazeze", - tha Ministri Boskovic.

Ai kujtoi se në korrik të këtij viti, përfunduan punimet për rindërtimin e dy ndërtesave në Masline, të cilat ishin

Ministri Boskovic në kazemat "Marko Miljanov Popović"

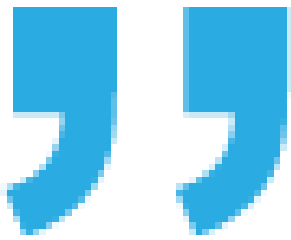
përcaktuar për Batalionin e Logjistikës dhe Policinë Ushtarake. "Ne jemi duke punuar në këto dy objekte me kompaninë "Bemax", e cila në bashkëpunimin e mëparshëm me Ministrinë e Mbrojtjes ka treguar se funksionon vërtet mirë dhe në dinamikën për të cilën jemi dakord. Do të jetë e njëjta gjë me këto dy ambiente. Në 250 ditët e ardhshme, ato do t'i dorëzohen Ministrisë së Mbrojtjes dhe Ushtrisë së Malit të Zi, dhe pas kësaj, shpresoj, vlerësimi i kësaj zone do të vazhdojë, rindërtimi i objektit të pestë, i cili është planifikuar për një hotel ushtarak, për delegacionet e huaja ushtarake që vizitojnë Mali

i Zi", - tha Ministri Boskovic. Për ndërtesën e re të Shtabit të Përgjithshëm, e cila do të jetë në kazemat Masline, ministri thotë se një projekt i hollësishëm është duke u përgatitur, si dhe se po punohet intensivisht për të përmirësuar infrastrukturën në kazemat e tjera në Niksic, Pljevlja, Kolasin. Tivari dhe Golubovci.

Me atë rast, ministri falenderoi të gjithë pjesëtarët e Ushtrisë së Malit të Zi për punën e përkushtuar dhe durimin që ata kanë treguar gjatë viteve. Në fund, ai tha se mandati 4 vjeçar e përfundon me shumë krenari dhe se ekipi i Ministrisë së Mbrojtjes dhe Ushtrisë së Malit të Zi ka bërë gjërat

e duhura për Ushtrinë dhe shtetin në katër vitet e mëparshme.

Kryeinxhinier i kompanisë "Bemax", Gjorgje Bjelanović, tha se punimet do përfundojnë para afatit të rënë dakord. "Si më parë, ne do të përpiqemi t'i përfundojmë me sukses. Afati i përfundimit është 250 ditë. Ne do të përpiqemi ta përfundojmë atë më shpejt. Këto janë objekte të ngjashme si dy të parat që kemi bërë, kështu që nuk kemi ndonjë të panjohur, ne jemi të gatshëm dhe do të përpiqemi t'i përfundojmë objektet me sukses dhe në kohë", - përfundoi Bjelanović.

“Ju merrni trajnim që jo vetëm vartësit tuaj, prindërit tuaj do të jenë krenarë për nesër, por edhe i gjithë kombi bullgar. Sepse nuk ka asgjë në historinë e gjatë bullgare në të cilën ne jemi mbështetur për të ekzistuar si popull dhe shtet, përveç forcës dhe shpirtit të ushtarit bullgar, komandantëve dhe oficerëve të tij”, - tha ministri i Mbrojtjes.

142 VJETORI I UNIVERSITETIT USHTARAK KOMBËTAR “VASIL LEVSKI”

Forcat e Armatosura bullgare janë rojet e traditave kombëtare

Ministri i Mbrojtjes Krassimir Karakachanov para kadetëve në Universitetin Ushtarak Kombëtar “Vasil Levski”: “Ju jeni shtyllat e gjuhës bullgare”

“Në Universitetin Ushtarak Kombëtar “Vasil Levski” ju merrni arsim dhe trajnim jo vetëm si komandantë të ushtrisë bullgare. Ju keni mundësinë të ndërtoni veten si drejtues të shoqërisë bullgare, shtylla e gjuhës bullgare, të interesit kombëtar bullgar, të shpirtit bullgar, falë të cilave shteti Bullgar ekziston edhe sot”. Kjo u deklarua nga ministri i Mbrojtjes Krassimir Karakachanov në fjalën e tij përshëndetëse me rastin e 142 vjetorit të Universitetit Ushtarak Kombëtar “Vasil Levski” më 26 nëntor, në Veliko Tarnovo. Sipas tij, ka pak politikanë që kanë gjetur një vend në historinë bullgare me veprat e tyre, por ka qindra mijëra ushtarë bullgarë, falë të cilëve Bullgaria ekziston. “Falë heroizmit, bëmave dhe udhëheqjes së tyre të zgjuar, ne kemi regjistruar faqet më krenare në historinë Bullgare”, - tha ai. Ministri Karakachanov u theksoi kadetëve që ata studiojnë në një nga shkollat më elitare ushtarake jo vetëm në Bullgari, por edhe në Evropë.

“Ju merrni trajnim që jo vetëm vartësit tuaj, prindërit tuaj do të jenë krenarë për nesër, por edhe i gjithë kombi bullgar. Sepse nuk ka asgjë në historinë e gjatë bullgare në të cilën ne jemi mbështetur për të ekzistuar si popull dhe shtet, përveç forcës dhe shpirtit të ushtarit bullgar, komandantëve dhe oficerëve të tij”, - tha ministri i Mbrojtjes.

Lidhur me situatën aktuale të pandemisë, ai u drejtua kadetëve me fjalët: “Mos kini frikë nga kjo pandemi. Unë e di që edhe një herë ju duhet të jetoni të izoluar në shkollën ushtarake. Por më besoni, ju, si komandantë të ardhshëm, do të përballeni me sfida shumë më serioze, të cilat jam i bindur se do t’i kapërceni me një shpirt të fortë”.

Shefi i Mbrojtjes, Admiral Emil Eftimov, falenderoi stafin drejtues dhe mësimdhënës të Universitetit Ushtarak Kombëtar “Vasil Levski” për kujdesin

për të ardhmen e Ushtrisë Bullgare. Ai edhe një herë përgëzoi kadetët për zgjedhjen e profesionit të “mbrojtësit të Atdheut”. “Diplomimi në një akademi ushtarake është një sfidë. Një sfidë edhe më e madhe është ta plotësoni atë në një pandemi shëndetësore. Sfidat e reja qëndrojnë përpara faktit se ky proces lidhet drejtpërdrejt me modernizimin e Ushtrisë Bullgare”, - tha Admirali Eftimov.

Ai tha se detyra prioritare dhe përgjegjësi kryesore e udhëheqjes ush-

tarake dhe ushtarakëve të të gjitha niveleve është kthimi i burimeve financiare të alokuara nga shteti në aftësi reale, adekuate të mbrojtjes. “Ne mbështetemi te ju, që të jeni truri dhe motori i këtij procesi, në mënyrë që Ushtria Bullgare të jetë një garantues i denjë i pavarësisë dhe integritetit territorial të atdheut tonë”, - u drejtoi Shefi i Mbrojtjes kadetëve. Ai u bëri thirrje atyre që të studiojnë, të zotërojnë me sukses materialin studimor dhe të arsimojnë cilësitë e tyre profesionale në mënyrë që të jenë

SHBA-BULLGARI:

Zhvillohet takimi i 21-të i Komisionit të Përbashkët Ushtarak

Një takim i rregullt i Komisionit të Përbashkët për Bashkëpunim në Fushën e Mbrojtjes midis Bullgarisë dhe Shteteve të Bashkuara u mbajt në distancë. Pavarësisht nga kufizimet e udhëtimit që rezultojnë nga COVID-19, Komisioni i Përbashkët vazhdoi punën e tij për koordinimin e zbatimit të marrëveshjes midis Qeverisë së Republikës së Bullgarisë dhe Qeverisë së Shteteve të Bashkuara për Bashkëpunimin Mbrojtës (CSTO). Më, 25 nëntor, komiteti mbajti takimin e tij të rregullt të 21-të në distancë, duke përdorur platformat e komunikimit elektronik. Forumi u hap dhe u drejtua nga bashkëkryesuesit e komisionit: Gjenerallejtënant Tsanko Stoykov-Zëvendës Shefi i Mbrojtjes dhe Gjeneral

Brigade Jessica Meyeraan-Zëvendës Drejtor i Partneritetit, Bashkëpunimit të Sigurisë dhe Drejtorisë së Mbrojtjes nga Raketat në Forcat Amerikane në Evropë. U raportua lidhur me zbatimin e angazhimeve nga mbledhja e komisionit të mbajtur një vit më parë në Sofje. U diskutuan çështjet e bashkëpunimit të ardhshëm midis dy vendeve në të gjitha fushat, me theks në zhvillimin e infrastrukturës së mjediseve, trajnimin e efektivëve ushtarakë, etj. Vendimet u morën në lidhje me zbatimin e ardhshëm të Marrëveshjes midis Qeverive të Bullgarisë dhe Shteteve të Bashkuara për Bashkëpunimin e Mbrojtjes.

të gatshëm të bashkohen në radhët e Ushtrisë Bullgare, të përshtatshme për mjedisin modern të sigurisë dinamike dhe komplekse.

“Për 142 vjet, Universiteti Ushtarak Kombëtar e ka vendosur veten si institucioni kryesor i arsimit të lartë personeli trajnuar për Ushtrinë Bullgare dhe Ministrinë e Mbrojtjes”, - tha Gjeneral Brigade Ivan Malamov, kreu i Universitetit Ushtarak Kombëtar “Vasil Levski (NBU), në një fjalim me këtë rast. “Prioriteti kryesor për mua është arsimimi i kadetëve tanë komandantë e ardhshëm të formacioneve ushtarake, udhëheqësit e ardhshëm të ushtrisë dhe shtetit. Imazhi dhe autoriteti i tyre do të ndërtohet mbi zakonet dhe aftësitë morale që ata fitojnë, njohuritë, përvojën dhe gjithçka që u nevojitet për t’u bërë oficerë dhe roje të denjë të traditave tona. NBU ka një tipar të veçantë: Ne jemi rojet e traditave kombëtare; shumë herë kemi qenë bashkë-organizatorë dhe pjesëmarrës në ritualet kombëtare”, - tha gjeneral brigade Ivan Malamov.

Malamov theksoi se “shumë punë është përpara për të përmirësuar infrastrukturën kërkimore, pajisjet sportive dhe të jetesës, si dhe gjithçka që nevojitet për të ndërtuar kushte moderne të punës normale dhe të rehatshme”.

Një libër me tema ushtarako-historike me një mesazh personal nga Ministri i Mbrojtjes Krassimir Karakachanov u prit nga të gjithë kadetët e Universitetit Kombëtar. Në një atmosferë solemne dhe në përputhje me masat anti-epidemike, shkolla më e vjetër ushtarake e lartë festoi 142 vjetorin e themelimit. Të ftuar ishin gjithashtu deputetë, përfaqësues të autoriteteve lokale dhe shtetërore, veteranë dhe të tjerë.

Një kabinet mbi historinë ushtarake, i quajtur me emrin “Gotse Delchev” (ish i diplomuar në shkollën ushtarake), u hap zyrtarisht dhe u shenjtërua në Universitetin Kombëtar. Ministri Krassimir Karakachanov dhuroi universitete libra me përmbajtje historike, të cilat do të ishin të dobishme në procesin arsimor.

“Republika e Kroacisë e sheh Republikën Franceze si një aleat të fortë me të cilin ne kemi zhvilluar marrëdhënie dypalëshe bazuar në besim për vite me radhë”,- tha ministri Banožić, dhe shprehu vlerësimin për mbështetjen e Francës për Kroacinë gjatë pranimit në NATO dhe në BE dhe më vonë gjatë përgatitjeve për Presidencën e Këshillit të BE-së.

MARIO BANOZIC-FLORENCE PARLY

Kompanitë kroate në programin evropian për industrinë e mbrojtjes

Ministri kroat i Mbrojtjes Mario Banožić u takua me ministrin e Forcave të Armatosura të Republikës Franceze Florence Parly në Ministrinë e Mbrojtjes në 23 nëntor 2020

Ministri kroat i Mbrojtjes Mario Banožić u takua me ministrin e Forcave të Armatosura të Republikës Franceze Florence Parly në Ministrinë e Mbrojtjes në 23 nëntor 2020. Ministrat diskutuan bashkëpunimin midis dy vendeve dhe deklaruan qëllimin për të intensifikuar bashkëpunimin në mbrojtje dhe siguri, veçanërisht brenda kontekstit të nismave të reja evropiane të mbrojtjes. Ata theksuan se Kuadri Financiar Evropian Shumëvjeçar ndau shtatë miliardë EURO për Fondin Evropian të Mbrojtjes, të cilin pala kroate e vlerësoi si një mundësi për bashkëpunim midis kompanive franceze dhe kroate. “Franca sigurisht mund të ndihmojë me përvojën e saj për të siguruar hyrjen e kompanive kroate në programin evropian për zhvillimin e industrisë së mbrojtjes”,- tha ministri Banoshij.

“Republika e Kroacisë e sheh Republikën Franceze si një aleat të fortë me të cilin ne kemi zhvilluar marrëdhënie dypalëshe bazuar në besim për vite me radhë”,- tha ministri Banožić, dhe shprehu vlerësimin për mbështetjen e Francës për Kroacinë gjatë pranimit në NATO dhe në BE dhe më vonë gjatë përgatitjeve për Presidencën e Këshillit të BE-së.

Lidhur me pandeminë, Ministri vlerësoi se viti 2020 ishte plot sfida, me ndikim ekonomik dhe ulje të konsiderueshme të buxhetit të shtetit për vitin 2021, si në shumicën e vendeve anëtare të BE. Ministri vuri në dukje se Republika e Kroacisë ndau fondet përkatëse për qëllime mbrojtëse për vitin 2021 dhe se ai do të merrte pjesë në vazhdimin e projekteve kryesore të modernizimit të Forcave të Armatosura Kroate.

“Kjo është vizita ime e dytë në Ministrinë e Mbrojtjes të Republikës së Kroacisë. Unë do të doja të theksoja se Franca dhe Kroacia kanë një bashkëpunim të suksesshëm dypalësh, veçanërisht të marinës, ushtrive të forcave ajrore. Franca dëshiron të zhvillojë bashkëpunimin me Kroacinë në shumë

fusha, veçanërisht në mbrojtje dhe siguri. Ne gjithashtu duam të forcojmë partneritetin e industrive të mbrojtjes për të mirën e të dy vendeve. Ndërsa kombet e NATO-s, Franca dhe Kroacia gjithashtu ndajnë përgjegjësinë për sigurinë e të gjithë zonës Euro-Atlantike, kështu që Franca vlerëson bashkëpunimin me Kroacinë brenda NATO-s”,- deklaroi ministrja Parly, e cila gjithashtu nënvizoi se pandemia anuloi shumicën e aktiviteteve të planifikuara, shpresat do të zbatoheshin në 2021.

Lidhur me prokurimin e avionëve luftarakë me shumë role, nikoqirët shprehën vlerësimin e delegacionit

francez për profesionalizmin e tyre gjatë procesit të deritanishëm dhe theksuan se vlerësimi i propozimeve ishte duke u zhvilluar deri në 12 dhjetor, kur Qeveria Kroate do të marrë vendimin për dhënia e kontratës.

Takimi midis ministrit Francez Parly dhe ministrit Banoshij ishte takimi i tyre i parë dypalësh dhe vizita e dytë e ministrit Parly në Kroaci në vitin 2020, gjatë takimit ministror brenda Presidencës Kroate të Këshillit të BE. Gjatë vizitës së saj në Republikën e Kroacisë, ministrja Florence Parly gjithashtu u takua me Kryeministrin Andrej Plenković në selinë e qeverisë.

Shtetet e Bashkuara-partneri strategjik jetik i Kroacisë

Lejtënant Siniša Jurković, nga Ambasadori i Shteteve të Bashkuara në Kroaci, Robert Kohorst, nga Komandanti i Kroacisë Gjeneral Lejtënant i Ushtrisë Boris Šerić, nga Këshilltari Mjekësor i Shefit të Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura Kroate Gjeneral Majori Boris Zdilar dhe nga Kryetari Jure Katić. Sekretari i Shtetit Jakop theksoi se Shtetet e Bashkuara ishin partneri strategjik jetik i Republikës së Kroacisë në mbrojtje dhe siguri dhe se

bashkëpunimi i mbrojtjes përbënte një pjesë të madhe të bashkëpunimit të përgjithshëm midis SHBA-së dhe Kroacisë. Ambasadori i US në Kroaci Robert Kohorst deklaroi: “Ne po presim me padurim t’i ndërtojmë këto lehtësira së bashku, pasi ato do të akomodojnë një numër më të madh të pjesëmarrësve të ardhshëm të trajnimeve bilaterale dhe shumëkombëshe në këtë Diapazon të Trajnimit”.

Forca Ajrore Kroate është Aleate e vetme në Detin Adriatik

Kroacia do pajiset me avion luftarak të gjeneratës së katërt

Oficerët e Forcave Ajrore Kroate dhe nënoficerët kryejnë detyra brenda njësive të NATO-s

Forca Ajrore Kroate është Aleate e vetme në Detin Adriatik lindor që fluturon në misionet e Policimit Ajror me avionët e saj luftarakë të integruar ngushtë në Sistemin e Integruar të Mbrojtjes Ajrore dhe Raketare të NATO-s (NATYNAMDS). Versioni aktual i avionit luftarak të Qendrës së Reagimit të Shpejtë (Ndërpërjes) ose QRA (I) - MiG-21BisD/UMD - është burimi më i dukshëm i Forcës Ajrore Kroate për Policimin Ajror të NATO-s. Avionët janë caktuar në Skuadronën e Avionëve Luftarakë të 191-të të Krahut 91 të Forcës Ajrore Kroate dhe ndodhen në Kazermat “Pukovnik Marko Živković” afër Zagreb.

“Gjatë viteve të kaluar, avionët e Qendrës së Reagimit të Shpejtë kanë kapur disa avionë, të cilët në mënyrë të paqëllimtë nuk kanë komunikuar me agjencinë civile të kontrollit të trafikut ajror të Kroacisë”,- tha gjeneral brigada Michael Križanec, komandanti i Forcave Ajrore Kroate. “Ne rregullisht kryejmë stërvitje trajnimi për të ruajtur gatishmërinë tonë në një koordinim të ngushtë me Qendrën e Operacioneve të Kombinuara Ajrore të NATO-s (CAOC) në Torrejón, Spanjë”,- shtoi ai.

Sistemi i mbikëqyrjes dhe kontrollit ajror të Kroacisë operohet nga Batalioni i Mbikëqyrjes dhe Kontrollit të Hapësirës Ajrore, i cili është i integruar ngushtë në NATYNAMDS. Qendra e Kontrollit dhe Raportimit të Batalionit (CRC) në Podvornica (afër Zagrebit) dhe mbron integritetin e hapësirës ajrore kroate dhe kontribuon në ruajtjen e hapësirës ajrore të Aleatëve të NATO-s. Me faqet e radarëve në të gjithë vendin, qendra operon radarë të kërkimit ajror 3D FPS 117 të prodhuar në SHBA për të gjeneruar një pamje të plotë ajrore të njohur që tregon të gjithë përdoruesit e hapësirës ajrore. Kjo fotografi lejon ndërgjegjësimin e vazhdueshëm të situatës dhe ndahet me përdoruesit përfundimtarë në Republikën e Kroacisë dhe jashtë saj, përfshirë CRC-të e NATO-s në Italinë e afërt, CAOC në Spanjë dhe Komandën Ajrore Aleate në Ramstein, Gjermani.

Qendra e Kontrollit dhe Raportimit të Batalionit dhe Qendra e Reagimit të Shpejtë sigurojnë mbikëqyrje dhe mbrojtje të hapësirës ajrore kroate. Kur një avion kalon pa leje, duke devijuar nga rruga e planifikuar, ose pa komunikim të duhur radio me kontrollin e trafikut ajror hyn në hapësirën ajrore, avionët e Qendrës së Reagimit të Shpejtë përpichen ta kapin dhe identifikojnë vizualisht në përputhje me procedurat e NATO-s, në varësi të situatës. Në shumicën e rasteve, pilotet e QRA (I) realizojnë kontakte radio të avionit, ose ofrojnë ndihmë në situata emergjente.

“Stafi i Batalionit të Mbikëqyrjes dhe Kontrollit të Hapësirës Ajrore zhvillon operacione 24/7 dhe merr pjesë në aktivitete stërvitore dhe stërvitje të organizuara nga Komanda Ajrore Aleate dhe nga CAOC, për të siguruar të njëjtin nivel të mbrojtjes së hapësirës ajrore si në të gjithë vendet e Aleancës”,- tha Gjeneral Brigada Križanec. “Oficerët e Forcave Ajrore Kroate dhe nënoficerët gjithashtu kryejnë detyra brenda njësive të NATO-s, të angazhuara në sistemin e kontrollit dhe mbikëqyrjes së hapësirës ajrore. Republika e Kroacisë ka vendosur të ruajë hapësirën ajrore të NATO-s. Në pranverën e vitit 2020 Kroacia filloi procedurat e prokurimit për një aeroplan të ri luftarak të gjeneratës së katërt për të siguruar dhe zgjeruar këtë aftësi në të ardhmen”,- shtoi ai. Republika e Kroacisë u bë një anëtare e plotë e NATO-s në 2009. Ndryshe nga anëtarët e tjerë më të vegjël të Aleancës, Kroacia ka një aftësi autonome të Policimit Ajror të siguruar nga avionët e tyre luftarakë MiG-21 të provuar nga misioni.

Në Qendrën e Trajnimit “Eugen Kvaternik” afër Slunj më 25 nëntor 2020 u zhvillua ceremonia e vendosjes së gurëve të themelit për ndërtimin e qendrës mjekësore “ROLE-1”. Projekti financohet nga SHBA dhe punimet e ndërtimit do të realizohet nga anëtarët e Regjimentit Inxhinier të Ushtrisë Kroate dhe të task-forcës inxhinierike të Ushtrisë.

Ceremonia e vendosjes u ndoq nga Sekretari i Shtetit për Mbrojtjen Zdravko Jakop, nga Zëvendës Shefi i Shtabit të Përgjithshëm të Forcave të Armatosura Kroate Gjeneral

SpaceX niset drejt Stacionit Ndërkombëtar të Hapësirës

Kompania SpaceX drejtohet nga miliarderit Elon Musk i njohur për prodhimin e makinës elektrike Tesla

SpaceX, kompania e raketave e sipërmarrësit Elon Musk, nisi ne fund te muajit nentor 2020, me sukses katër astronautë drejt Stacionit Ndërkombëtar të Hapësirës. Ky është misioni i parë i NASA-s për dërgimin e një ekuipazhi në orbitë në bordin e një anije hapësinore private.

Kapsula “Crew Dragon” e firmës SpaceX u lëshua përmes raketës Falcon 9, nga Qendra Hapësinore Kennedy, në Cape Canaveral të Floridës. “Një udhëtim për t’u mbajtur mend,” tha astronauti Mike Hopkins nga kapsula Crew Dragon rreth një orë pas lëshimit të raketës.

Për rreth 27 orë, Crew Dragon u ngrit gradualisht drejt orbitës përmes një serie manovrash duke synuar ankorimin në stacionin ndërkombëtar rreth orës 11 të mërkurës të së hënës, 16 nentor 2020, sipas orës së Uashingtonit. Një rrjedhje ajri shkaktoi një rënie të papritur të presionit në kapsulë rreth dy orë para lëshimit, thanë zyrtarët e NASA-s. Por ajo u riparua me shpejtësi dhe anija u nis sipas planit. Nisja drejt Stacionit Ndërkombëtar të Hapësirës, rreth 400 kilometra mbi Tokë, ishte planifikuar për të shtunën, 14 nentor, por u shty si rezultat i motit të keq.

Nënpresidenti Mike Pence mori pjesë në lëshimin e SpaceX dhe tha paraprakisht se, Amerika kishte “ripërtërirë angazhimin për të udhëhequr eksplorimin e hapësirës nga njeriut”. NASA e cilësoi lëshimin

si misionin e saj të parë të plotë për të dërguar astronautë në hapësirë përmes një anije hapësinore të një kompanie private. Për prodhimin e anijes SpaceX u deshën 10 vite punë. Një fluturim provë në muajin gusht nga SpaceX, dërgoi në Stacionin

Ndërkombëtar të Hapësirës dhe ktheu në tokë me sukses dy astronautë. Ky ishte misioni i parë me njerëz nga NASA që u nis nga toka amerikane në nëntë vjet. Programi i anijes hapësinore të NASA-s mori fund në vitin 2011. Që nga ajo kohë,

astronatutët amerikanë kanë udhëtuar në bordin e anijeve ruse Soyuz.

Mes ekuipazhit të lëshuar nga Qendra Kennedy ishin komandanti i fluturimit Mike Hopkin dhe dy astronautë nga NASA, piloti i misionit Victor Glover dhe mjekja

Shanon Walker. Së bashku me ta ishte edhe astronauti japonez Soichi Noguchi, udhëtimi i tretë në hapësirë për të. Kompania SpaceX drejtohet nga miliarderit Elon Musk i njohur për prodhimin e makinës elektrike Tesla.

SHKENCËTARËT E NASA-S:

Kemi prova përfundimtare për praninë e ujit në Hënë

Agjencia Hapësinore Amerikane, NASA ka bërë me dije se ka prova përfundimtare për praninë e ujit në sipërfaqen e ndriçuar të Hënës. Ky zbulim i jep një tjetër rëndësi Hënës.

Shkencëtarët më herët kanë menduar se do të ishte e pamundur që të kishte ujë në pjesën e Hënës të ndriçuar nga Dielli, por mesa duket kanë qenë gabim, pasi uji është zbuluar edhe në zonat që janë të ekspozuara direkt nga drita e Diellit. Uji i zbuluar nga Nasa në satelitin e Tokës, nuk është në formën e pellgjeve. Shumë pranë sipërfaqes së Hënës janë gjetur “xhepa” që kanë molekula uji, në një largësi nga njëra-tjetra aq sa s’mund të formojnë as akull dhe as ujë. Uji është gjetur në një zonë prej 38,849 km katror, kryesisht në kraterin “Clavius”, në hemisferën e Jugut. Shkencëtarët e NASA thanë se uji përmban edhe fragmente të vogla qelqi, që e pengojnë të avullojë kur bie në kontakt me rrezet. Prej kohësh

është menduar se uji ekzistonte vetëm në ato zona që ishin gjithmonë në hije. Programi Artemis i Nasa parashikon dërgimin e astronautes së parë femër,

dhe burrin e radhës në sipërfaqen e Hënës në vitin 2024, çka konsiderohet si hapi gjigant i radhës për eksplorimin e planetit Mars.

ZBULIMI

Ujë në Hënë?! Ja çfarë thonë studimet amerikane

Një lajm i mirë për astronautët, në Hënë ka edhe më shumë ujë nga sa pritej, i bllokuar në formën e akullit, në një mori mikrokrateresh, që përfaqëson një burim potencial për misionet e ardhshme hapësinore, sipas dy studimeve amerikane të botuara më 27 tetor 2020, në “Nature Astronomy”.

“Është ujë në formë akulli, i bllokuar në fundin e kraterëve të mëdha, të quajtura kurthe të ftohta, në hije të përherëshme, pranë poleve, ku temperaturat janë jashtëzakonisht të ulëta”, thanë shkencëtarët në njërin nga studimet. “Imagjinojeni veten në Hënë. Pranë njërit prej poleve të saj, ju do të shihni një mori hijesh të vogla që pikëlojnë sipërfaqen, shumica e të cilave janë më të vogla se një monedhë. Secila është jashtëzakonisht e ftohtë, sa për të strehuar akull”, sqaroi Paul Hayne i Departamentit të Astrofizikës në Universitetin e Kolorados, SHBA.

Studimi tjetër siguron prova kimike që vërtetojnë praninë e ujit molekular në sipërfaqen hënore. Zbulimet sugjerojnë se uji është krijuar në Hënë ose është sjellë nga burime të jashtme, ndoshta nga asteroidë të rënë mbi të, uji i të cilëve pastaj ka depërtuar nëpër krateret e formuara dhe është bllokuar përgjithmonë nga i ftohti.

FA NË MISIONET NDËRKOMBËTARE:

Gëzuar Ditën e Pavarësisë së Shqipërisë

Ministrja Xhaça:

“Djemtë e vajzat tona në uniformë kontribuojnë për lirinë, paqen e sigurinë në dhjetëra misione të NATO-s”. 108 vite pas shpalljes së pavarësisë, flamuri ynë valëvitet në çdo cep të botës përmes misionarëve tanë nën uniformë, të cilët qëndrojnë krenarë krah përfaqësuesve të vendeve aleate, stërvitjeve shumëkombëshe, shkolla ushtarake, në çdo mision të NATO, BE & OKB si: RSM Herat-Afganistan, UNMISS-Sadani i Jugut, EFT Liga-Letoni, Misioni në Bruksel, KFOR-Kosovë, Napoli-Itali, NFIU-Bukuresht, ACT Norfolk-SHBA, AIR-COM-Ramstein Gjermani, etj.

